

ЗГODA

ІНФАРМАЦЫЙНА-АНАЛІТЫЧНЫ
ШТОТЫДНІК

№ 35 (171)
25 лістапада 2000 г.

ГODOVШЧИНА

Александр КАВАЛЬСКИЙ

Есть страны, живущие по законам. Их принято называть правовыми государствами. Есть страны, живущие по понятиям — например, Россия. Беларусь уже четыре года живет по декретам, то есть по понятиям одного человека. Начало такой ситуации было положено ноябрьским референдумом 1996 года.

— Чем ниже моя голова, тем глубже мои мысли

24 ноября 1996 года свой концерт в Минске отменила группа «Моральный кодекс». Наверное, их напугала телевизионная картинка из белорусской столицы и комментарии российских журналистов о том, что Беларусь стоит на грани гражданской войны. Никакой войны, естественно, не было. И быть не могло, хотя бы по той причине, что во всей стране не нашлось ни одного человека, согласного сражаться за свободу по-мужски. Депутаты Верховного Совета предпочитали, засунув голову в песок, подождать развязки. А спикер парламента Семен Шарейский вел себя, как кэрролловский Труляля, давая понять журналистам, что «вообще-то я очень храбрый, только сегодня у меня болит голова».

Из всего ВС только трое зарекомендовали себя настоящими политиками, а не прирожденными мальчишками для битвы. Андрей Климов первым назвал Лукашенко узурпатором и предложил его арестовать за попытку государственного переворота. Геннадий Карпенко стал с трибуны президентского эмписара Ивана Пашкевича. Виктор Гончар не смирился с антизаконным смещением с должности председателя Центризбиркома. Все трое в течение одного года исчезли с политической сцены: Климова посадили, Карпенко умер при загадочных обстоятельствах, Гончар пропал.

— Можем договориться: если ты будешь верить в меня, я буду верить в тебя. Идет?

События ноября 1996 года были бы невозможны, если бы президент в своих антиправовых действиях не опирался на коллаборационистов: депутатов ВС, судей Конституционного суда или чиновников, согласных ради сохранения своего благосостояния на соучастие в государственном перевороте. Психология этих людей больше соответствует не условиям существования в гражданском обществе, а средневековым принципам союза подданства. Как кэрролловская героиня, они «согласны быть пешкой» при дворе, лишь бы их взяли. Их альянс с Лукашенко напоминает связь сенатора с вассалом, которые договорились о взаимном признании. Такие органы, как двупалатное Национальное собрание, Комиссия по выборам и проведению референдумов, Конституционный суд, легитимны не по правовым основаниям, а по решению президента, поскольку и до тех пор, пока признают легитим-

ЗА ЗЕРКАЛЬЕ

ность его самого. Поэтому поражаешься, когда некоторые очень деловые газеты статьи про деятельность палатки помещают под рубрику «парламент». Палата представителей не является парламентом ни юридически, ни фактически (по объему своих полномочий). Не называют же парламентом какой-нибудь съезд советов образца 1917–1991 годов.

Из всего аппарата в 1996 году гражданской позиции обладали только премьер Михаил Чигирь и заместитель министра иностранных дел Андрей Санников. Из-за несогласия с проводимой политикой они променяли свои теплые места в правительстве на нелегкую оппозиционную судьбу — совершили своего рода чиновничье самоубийство по этическим причинам.

— Нельзя поверить в невозможное. Просто у тебя мало опыта

Постепенно за четыре года из памяти стираются все фальсификации ноябрьского референдума, а с экрана первого и пока (слава Богу!) единственного национального канала не устает повторять, что нынешний режим — это вы-

бор самого народа. Демократические политики вместо того, чтобы участвовать в очередном назначении депутатов в палату №2, лучше бы напомнили людям про то, как формировалась первая и что этому предшествовало. Например, про то, что в Минске больше половины участвовавших в референдуме проголосовали после шести вечера. Что досрочное голосование растянулось на две недели. Что бюллетени печатались и распространялись президентской вертикалью, а не Центризбиркомом. Что никто из наблюдателей не смог проконтролировать подсчет реальных результатов. Что по решению Конституционного суда вопрос об изменении Конституции носил консультативный характер. Что в созданной президентским указом палате не были представлены депутаты от более чем половины избирателей Беларуси.

— Настрочу? — переспросила Роза. — Так ты ее никогда не встретишь. Я бы тебе посоветовала идти в обратную сторону

Хорошим уроком референду-

ма, не освоенным двоичниками из числа демократической оппозиции, является то, что с Лукашенко бесполезно договариваться. Любое движение навстречу, консенсус он воспринимает как слабость своего противника и реагирует на нее соответственно. Вспомним хотя бы мировое соглашение между ВС и президентом, подписанное при российском посредничестве Шарейским, Тихоней и Лукашенко за два дня до референдума. Соглашение было равно при утверждении парламентом: после загадочного звонка на мобильный телефон лидера пропрезидентской фракции «Согласие» Владимиру Коноплеву большинство ее депутатов проголосовало против документа, подписанного самим Лукашенко.

Таковы же итоги всех переговоров или общественных диалогов, которые пытались провести при посредничестве ОБСЕ: президент берет на себя только те обязательства, которые ему выгодны, и отказывается от остальных. Он вовлекает в свою игру, в которой может произвольно на ходу менять правила. Единственный шанс его победить — придумать свою игру.

НАПЕРЭДАДНІ

У ліпені 2001 — з'езд беларусаў свету

Тацияна АНТОНАВА-МЕЛЬЯНОВІЧ

21 лістапада ў Мінску адбылася паседжанне Малой рады Міжнароднай грамадскай арганізацыі «Згуртаванне беларусаў свету «Бацькаўшчына».

На ёй абмяркоўвалася пытанне аб скліканні чарговага Трэцяга з'езда беларусаў свету. Перад прысутнымі выступіў прэзідэнт ЗБС акадэмік Радзмір Гарэцкі. Ён ад-

начыў, што ў перыяд, які прайшоў з другога з'езда, у краіне адбыліся вялікія перамены, і дзяржавай зроблены вялікія намаганні, каб расколоў беларускую дыяспару. У прыватнасці, створана альтэрнатыўная «Бацькаўшчыне» арганізацыя «Свято Радзімы».

Нягледзячы на вялікія цяжкасці, ЗБС працягвае дзейнічаць, ажыццяўляе кантакты з замежнымі суайчыннікамі. Наконт правядзення чарговага з'езда ўжо адбыліся перамоў з прадстаўнікамі беларускіх суполак у замежжы.

Атрымана згода на ўдзел з ЗША, Бельгіі, Аўстраліі і іншых краін. Па кожнай краіне вызначаны каардынатар. Статус дэлегата атрымваюць члены Вялікай рады і па жаданні ад кожнай суполкі ад трох да пяці чалавек. Максімальна будзе 500 дэлегатаў, а мінімальна — 170.

Створаны аргкамітэт з'езда, абраныя сусутаршыні: В. Кіпель, Ю. Герасімаў, І. Саверчанка. На з'ездзе, які адбудзецца ў ліпені 2001 года ў Мінску, з дакладам «Беларусь і беларусы на мяжы стагоддзяў» выступіць Р. Гарэцкі.

СТР. 3

ДОЛГИЙ ПУТЬ К МИРУ

Подробнее азиатско-тихоокеанского сотрудничества

СТР. 4

ДЫПЛАМАТЫЧНАЯ МІСЫЯ

Вандруёка апазіцыянераў па Еўропе

СТР. 4

ЧАЦЬВЕРТАЯ УЛАДА

Маніторынг беларускіх мас-медыя

СТР. 4

TV ПРАГРАМА 27 лістапада — 3 снежня

СЕМЬ ДЗЁН

Кожнаму свае

Антон ЛЯЎКОВІЧ

Цэнтар апазіцыйнай актыўнасці з'яняаку перамясціўся з Беларусі ў Заходнюю Еўропу. Лідары Каардынацыйнай рады дэмакратычных сілаў наведаль шэраг еўрапейскіх сталіцаў, мелі там шмат сустрэчаў з уплывовымі палітыкамі, і вярнуліся задаволеныя вынікамі свайго візиту.

Пасля вяртання ў Беларусь лідар партыі БНФ Вінічук Вячорка заявіў, што кіраўніцтва еўрапейскіх краінаў і структураў мае адзіны погляд на палітычную сытуацыю ў Беларусі. На думку еўрапейцаў, Беларусь стане дэмакратычнай краінаю толькі ў тым выпадку, калі на прэзідэнцкіх выбарах пераможа адзін кандыдат ад апазіцыі. Асабліва важным выглядае ў гэтай справе тое, што еўрапейскія палітыкі абсалюта аказалі падтрымку беларускай апазіцыі на расейскаму напрамку.

Паводле лідараў апазіцыі, у Еўропу ёсць шмат магчымасцяў, каб паўплываць на Маскву па беларускім пытанні. Вінічук Вячорка лічыць, што найбольш выйсьцем з цяперашняй сытуацыі было б захаванне Расеяй нейтралітэту ў справе прэзідэнцкіх выбараў у Беларусі. Крэмль не павінен падтрымліваць ніводнага з кандыдатаў на пасаду беларускага прэзідэнта. Лідэры аб'яднанай апазіцыі ў сваю чаргу запэўнілі еўрапейцаў, што падтрымліваюць ідэю правядзення газправоду ў Расеі праз беларускую тэрыторыю ў Заходнюю Еўропу, паколькі гэты праект ёсць у нацыянальных інтарэсах Беларусі.

Гэтым самым апазіцыянеры адрынулі ад сябе абвінавачванні Аляксандра Лукашэнкі ў тым, што апазіцыя выступае супраць будаўніцтва газправоду і такім чынам хоча пазбавіць Беларусь ізнвастыцкаў памеры 2 мільярдаў далараў.

Лукашэнка, які ня можа не заўважаць актыўнасці сваіх апанэнтаў на знешніх палітычных рынках, вырашыў у чарговы раз перастрахавацца й узмацніць аддзел кадраў свай адміністрацыі правераным і адданым чалавекам. Ім стаў былы міністар унутраных спраў Юры Сівакоў. Зразумела, што для Аляксандра Лукашэнкі было б неабачкава напярэдадні прэзідэнцкіх выбараў пакідаць такога чалавека па-за свай камандай. Беларускі правадыр спадзея, што сумленны служак Сівакоў выканае

любы загад свайго патрона і ня здарыцца яму ў самы адказны момант.

Падобна, што па той жа прычыне Лукашэнка забараніў балятавацца на пасаду сьпікера палаты свайму бліжэйшаму сябру Уладзіміру Канаплёву. Паводле некаторых звестак, Канаплёў неўзабаве павінен заняцца вельмі адказнай справай — узначаліць перадыбарчы штаб Лукашэнкі. А на нязначную пасаду кіраўніка палаты цалкам падыходзіць і невядомы шырокая публіцы міністар сельскай гаспадаркі Вадзім Папоў.

У рамках свай перадыбарчай кампаніі Аляксандар Лукашэнка робіць і больш шырокія папаліскія крокі. Дарэчы, ён правёў нараду з кіраўніцтвам Міністэрства аховы здароўя, дзе арганізаваў публічны разнос міністру Ігару Селянкевічу й ягоным падначаленым. Збраўшы вялікія вочы, Лукашэнка крычаў на галоўных беларускіх лекараў, абвінавачваў іх у наўмысным завышэнні коштаў на лекі, някасным медычным абслугоўванні й гэтак далей.

Акцыя была яўна разлічаная на падняццё рэйтынгу Лукашэнкі сярод неабазнаных у асблівасцях перадыбарчых тэхналогіяў правільных выбарчыкаў. Маўляў, глядзіце, людзі, як прэзідэнт клопаціцца аб нашым здароўі й дабрабыце.

Відаць, уладныя пяр-тэхналогіі ципер раяць Лукашэнку рабіць большы ўхіл на абарону сацыяльных правоў грамадзянаў і менш разгавяць на палітычныя абвінавачванні ў свой адрас. Хутчэй за ўсё, гэтым тлумачыцца даволі вялая рэакцыя Аляксандра Лукашэнкі на абвінавачванні Тамары Рохлінай і невядомага афіцэру КГБ. Наглаго, што ўлада расейскага генерала, пакараная за збойства свайго мужа 8-мо гадамі з'яўляючыся, заявіла ў судзе, што менавіта Аляксандар Лукашэнка фінансваў групу левых расейскіх вайскоўцаў на чале са Львом Рохліным, якія хацелі арганізаваць пераворот супраць Барыса Ельцына. Анімны ж афіцэр беларускага КГБ абвінавачваў Лукашэнка ў ягоную Рату бясцёпкі ў пераходна следзтву ў справе Зьмісера Завалдака.

Лукашэнка нібыта хоча дапамагчы пазбегнуць адказнасці некалькім супрацоўнікам свай службы бясцёпкі, якія падазраюцца ў збойстве апаратуры тэлекампаніі ОРТ. Циплер Лукашэнка паралі зрабіў паўзу й не выказаў рэзка на падобныя тэмы. Маўляў, лепш гэта зрабіць перад выбарамі.

ДОРОГИЕ ЧИТАТЕЛИ!
ПРОДОЛЖАЕТСЯ ПОДПИСКА
НА ЕЖЕНЕДЕЛЬНУЮ ГАЗЕТУ «ЗГODA»
СТОИМОСТЬ ПОДПИСКИ НА МЕСЯЦ —
253 РУБЛЯ
ПОДПИСНОЙ ИНДЕКС 63138

АНЕКДОТ-С

— Товарищ верховный главнокомандующий, разрешите доложить? — Докладывайте. — Ваше приказание выполнено. — Я же вам ничего еще не приказывал! — А мы ничего и не делали.

***

— Кто больше всех огорчается, что американцы никак не могут посчитать избирательные бюллетени на президентских выборах? — Конечно, белорусы. Жалуют, что среди кандидатов нет президента Лукашенко.

НАВИНЫ

СПРАВА ЗАВАДЗКАГА. Генеральная прокуратура РФ атрымала ад ОРТ арыянал фільма Паўла Шарамета «Дзікае палыванне» і перадачу «Жди меня», у якой удзельнічала машэ Зміцера Завадзкага. Гэтыя дзеянні зробленыя на просьбе прокуратуры РФ у межах справы па расследаванні знікнення аператара ОРТ Завадзкага. На мінулым тыдні была створана адмысловая следчая група па раскідцы знікненых вядомых на Беларусі асобаў.

ФЕСТИВАЛЬ. Беларуская асацыяцыя журналістаў з'яўляецца «самым баявым звязам Еўропы», лічаць у Міжнароднай федэрацыі журналістаў. Пра гэта заявіў прадстаўнік Саюза журналістаў Літвы Вілюс Каваляўскас, выступаючы з прывітаннем ад МФЖ на Першым рэспубліканскім фестывалі незалежнай прэсы. Удзельнікі фестываля сталі прадстаўнікамі больш за 50 рэдакцый незарэгістраваных выданняў з Мінску і рэгіёнаў краіны.

СВАБОДА СЛОВА. На маіх закрыццях апынулася «Новая газета Сморгоні» — адзінае ў горадзе незарэгістраванае выданне. 15 лістапада па распараджэнні падатковай інспекцыі, якая нездоўга да гэтага праводзіла праверку дзейнасці газеты, быў замарожаны разліковы рахунак выдання. Кіраўніцтва газеты не дазволіла азнаёміцца з дакументамі, на падставе якіх быў арыштаваны рахунак. Чыноўнікі заяўляюць, што прадставіць дакументы толькі галоўнаму рэдактару Рамулю Улану, які зараз знаходзіцца на стажыроўцы ў Літве.

ПАДТРЫМКА. 15 мільярдаў рублёў лічэ атрамаюць падпрямствы сельскай гаспадаркі Беларусі з мэтаю падтрымоўкі тэхнікі да палываў работ. Грошы выдаткоўваюцца плацежодольным суб'ектам у межах мэтавага кредыту пад 25 адсоткаў стаўкі рэфінансавання Нацбанка. Урад краіны канстатуе недавальняльны стан сельскагаспадарчай тэхнікі.

СТАТЫСТЫКА. Мінстат краіны паведаміў, што за 10 месяцаў бягучага года ў Беларусі аб'ём валавога ўнутранага прадукту павялічыўся на 5%, чым гэтым перыядам летас. Найбольшы паказальнік зафіксаваны ў вытворчасці бульбы: у параўнанні з мінулым годам яе сабралі на 51% болей. У той жа час вытворчасць малака зменшылася на 7%, век — на 2%. На канец кастрычніка індэкс росту спажывецкіх цэнаў склаў 87,3%.

РЭГІСТРАЦЫЯ. Змены памыры статутных фондаў структур незарэгістраваных форм уласнасці: калі раней яны вызначаліся «мінімальнымі», то зараз — еўра. Найбольш вялікія сумы статутага фонда адкрытага акцыянернага таварыства — 12500 еўра, 3000 — закрытага акцыянернага таварыства, 1600 — таварыства з абмежаванай адказнасцю. 150 еўра складае статутны фонд сялянскай (фермерскай) гаспадаркі. Заўважым: найбольш буйным структурам памыры статутных фондаў зменшаныя ў 2–3 разы. Залішчы высока патабаваны да статутных фондаў былі асноўнай перашкодай для рэгістрацыі незарэгістраваных суб'ектаў гаспадарання. Тэрмін перарэгістрацыі, паводле дэкрэта прэзідэнта, падоўжаны да 1 ліпеня 2001 году.

ХАКЕЙ. У гарвыканкаме Гомеля падпісана распараджэнне аб развіцці хакею. Прадпрыемствы (у прыватнасці, аб'яднанне «Гомсельмаш») абавязваюцца ўзімку абсталяваць у дварах 15 летавых плошчаў для гульні ў хакей. У Гомелі яшчэ памятаюць сёлёты аўрал з будаўніцтвам паводле ўказу Лукашэнкі льодовага палацу. Тройкі планавалася яго ўрачыстае адкрыццё на самым высокім узроўні, але кіраўнік дзяржавы так і не прыехаў. Зараз палац трапіў у цяжкія фінансавыя становішчы, карыстацца ім не па кішэні ні студэнтам, ні школьнікам.

СПЕЦЗАКАЗ. Магільскі ліфтавы завод выдаў выкананую дужа ганаровую замову — вырабіў спецыяльны ліфт для будынку адміністрацыі прэзідэнта. На жаль, невядомы кошт заказу. Паводле слоў аднаго з завадчанцаў, атрымалася практычна ручная праца. Ліфт мусіў стаць нават лепшым за імпартажны: па максымі перавозкі, па дызайне, па шчыні ў кабіне.

ЭНЕРГАНОСЫБЫТЫ. У выніку дзейнасці новага працэпа забеспячэння спажываючых прыродным газам, электрычнай і цеплавой энергіяй, многія прадпрыемствы з непарыўным вытворчым цыклам страціць магчымасць спажывання таных энергараэсурсаў. Колькасць спажываючых, якіх ні ў якім разе неўможа адрэзаць ад крыніц энергіі, скорачыцца прыкладна на 30 адсоткаў. Паводле новага дакумента, забаронена будзе адключаць ад крыніц энергіі толькі аб'екты з тэхналагічным працэсам. Адначасова энергетыкі за неаплачу могуць выключыць электрычнасць у адміністрацыйных будынках. Чакаецца, што новыя нормы набудуць моц на працягу лістапада.

ЭНЦЫКЛАПЕДЫЯ. У Беларусі хутка выйдзе энцыклапедыя «Беларуская міфалогія». Гэта будзе грунтоўная навуковая праца (больш за 700 арыкулаў), дзе сабраны шырокі фактаграфічны матэрыял, прывядзены параўнальны са славянскай міфалогіяй. Працаваў над стварэннем энцыклапедыі на працягу двух з паловай гадоў калектыў аўтараў, вядомых навукоўцаў: Ірына Клімковіч, Уладзімір Конан, Эдвард Зайкоўскі і іншыя. Кіраваў калектывам Сяргей Санько. Да працы падключыліся навуковцы не толькі з розных рэгіёнаў Беларусі, але і з Беларусі.

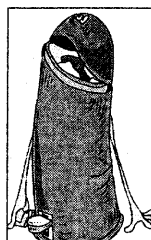
ХИТ-ПАРАД ГЛУПОСТИ

УВАЖЕНИЕ
«Уважая права и свободы других — и твои права и свободы будут обеспечены»
(А. Лукашенко, первое заседание Палаты представителей 2-го созыва, 21.11.00)

НАШИ ВИГИ
«БНФ и БПП являются партиями, исповедующими консервативные ценности, с той лишь разницей, что БПП проповедует ценности СССР, а БНФ — ценности Великого княжества Литовского»
(С. Посохов, «Белорусская газета», 17.11.00)

ВТОРСЫРЬЕ
«Беларусь кое-что хотел бы превратить в «свалку религиозных отходов, накопившихся в Европе и США»
(В. Ганкина, Ю. Федотова, «Республика», 22.11.00)

ТРЕТИЙ СЕКТОР

ВЫБОРЫ В СОЮЗЕ ПОЛЯКОВ

Андрей СТАВЕЦКИЙ

18–19 ноября в актовом зале польской школы в Гродно прошел I съезд Союза поляков Беларуси. Задолго до съезда обозначились противоречия между двумя стилями руководства: авторитарным, отождествлявшимся с личностью бывшего председателя Союза Тадеуша Гавина и более демократическим новой командой Юзефа Пожецкого.

С 1990 года бессменным председателем Союза поляков был Тадеуш Гавин. За 10 лет СПБ под руководством Гавина многого добились, это признают даже критики бывшего председателя. Съезд проходил в здании новой польской школы, вклад в строительство которой и лично Гавина, и всего прежнего руководства недооценить нельзя.

Однако авторитаризм Гавина уже давно вызывает недовольство. Первый серьезный конфликт в организации произошел

в 1995 году. Возник даже скандал, тогдашнего вице-председателя Станислава Сенкевича исключили из организации.

Привычка все решать самому вызвала представление о части членов СПБ о независимости Гавина. Его решение об уходе в отставку с мотивировкой «по состоянию здоровья», которое было удовлетворено правлением СПБ 5 июля этого года, для многих стало полной неожиданностью. Исполняющим обязанности председателя СПБ стал Юзеф Пожецкий. Тут-то и рухнул миф о независимости бывшего председателя. Оказалось, что и другой человек в состоянии руководить организацией и может делать это не хуже Гавина.

Отличительной чертой сложившейся ситуации было то, что с марта этого же года тогда еще председателем Гродненского областного отделения СПБ Юзефу Пожецкому запрещен въезд на территорию Польши. «Такими были указания польских спецслужб, это лицо нежелательно в Польше по причине безопасности страны», — так ситуацию с Пожецким прокомментировал

на страницах газеты *Kurier poranny* анонимный представитель польских пограничников. Пожецкий, считая свой невыезд статус недоразумением, какой-то бюрократической ошибкой, не спешил «выносить сор из избы», одновременно прилагая максимум усилий для решения вопроса с отменой запрета на въезд. В Польше его усилия наткнулись на непроницаемую стену.

Одновременно стали появляться слухи, что свою кандидатуру на пост председателя СПБ намерен выставить и подлечившийся Тадеуш Гавин. Именно с этого момента предвыборная дискуссия стала резко набирать температуру. Особенно отличился орган СПБ *Glos z nad Niemna*. Главный редактор газеты полностью был zaangażирован в предвыборную борьбу. За несколько дней до съезда свою лепту в дискуссию вносили и газета «*Логона*», перепечатавшая статью из польской газеты *Kurier poranny*, и орган областногокома «Гродненская правда», опубликовавший под рубрикой «письмо в редакцию» статью никому в СПБ неизвес-

тного Ежи Кручиньского.

С момента открытия съезда в зале чувствовалась крайне напряженная атмосфера. Однако настоящая буря поднялась во время дискуссии по кандидатурам, выдвинутым на пост председателя СПБ. Два наиболее вероятных кандидата — Пожецкий и Гавин — сняли свои кандидатуры. В результате председателем СПБ был избран профессор Гродненского университета Тадеуш Кручковский, за которого свои голоса отдали 174 делегата. В выборах принимал участие также известный граф Прушинский, но, как и на президентских выборах, удача была не его стороне. Он получил всего лишь 6 голосов.

Несмотря на все пророчества, раскола не произошло. Теперь все зависит от того, сможет ли новая команда преодолеть нездоровую ситуацию внутри организации и наладить совместную работу со всеми ее членами, переступая таким образом через личные симпатии и антипатии. Первые шаги в этом направлении сделаны уже на съезде — восстановлено членство в СПБ Станислава Сенкевича.

ПРОВИНЦИЯ

Стекловары протестуют

Александр СДВИЖКОВ

Когда-то Борисовский стеклозавод носил имя Ф. Дзержинского и выпускал ужасно дефицитную хрустальную тару. Тогда борисовские стекловары на доходы не жаловались. Главное — вынести и вывести за проходную. А там дефицит всегда находил сбыт.

Ныне на борисовский хрусталь спроса нет. Нет и больших доходов. Был завод хрустальным — стал стеклянным. У проходной уже не топчутся бдительная вохра. Там теперь толпятся пикетчики и проходят митинги стеклозаводцев.

После долгих ноябрьских выходных на Борисовском стеклозаводе созрели грозды гнева. В нескольких цехах стеклозавода началась стихийная стачка. Стеклозаводцы и раньше знали, что на их зарплату жить нельзя. Даже в самых горячих цехах она не превышает 40 тысяч новыми. Но и это, столь мизерное денежное довольствие, администрация стала регулярно задерживать. В то время как заводское начальство себя не обижает и, где можно, притормаживает стеклом. Куда и по какой цене отгружается продукция, рабочим неведомо.

Недовольство стеклозаводцев не преминули воспользоваться борисовские социал-демократы. 20 ноября они устали в пикет у заводской проходной с плакатом «Социал-демократы знают о проблеме стеклозаводцев». Милиция несанкционированную акцию не пресекла. Наверное, не хотела

накалять обстановку.

21 ноября в обеденную перемену у ворот стеклозавода состоялся митинг. В течение часа кипел возмущенный разум представителей двух заводских смен. Собралось там по меньшей мере полтысячи стеклозаводцев. Они дружно осматривали замдиректора завода.

Появились и стражи порядка. После обычной дискуссии о незаконности мероприятия они затолкали в милицейский «уазик» ведущего борисовского демократа Александра Абрамовича. Но не тут-то было — рабочие возмутились и вызволили Абрамовича. После этого милиция уже совершенно не вмешивалась. Напротив, знаменательная ГОД убрал с народных глаз долой какого-то милицейского воюка, выскочившего к протестующим с автоматом.

Тем временем Александр Абрамович поднял плакат «Социал-демократы поддерживают стеклозаводцев» и повел несколько сотен манифестантов к городской мэрии. Борисовский вертикальный градоначальник В. Бугун от рабочих куда-то скрылся. За него пришлось отплатиться бессменной гористополкомовской управделами Т. Дроновой.

Такого в Борисове не бывало с апреля 1991 года. Тогда на той же самой площади состоялся рабочий митинг 5 забастовавших заводов. И без всяких последствий.

Теперь все несколько не так. Александр Абрамович объявлен зачинщиком беспорядков, милиция его ищет, чтобы отоварить 10 сутками административного ареста. А на стеклозаводе собираются увольнять своих смутьянов.

ПАЛАТА № 2

Галоўнае — навук!

Таццяна ПАПОВА

Упершыню за апошнія чатыры гады пасаджаннем палатнікаў кіраваў не Малафееў.

21 лістапада месца на трыбуне ў Круглай залі Нацсходу заняла старшыня Цэнтрарыбаркаму Лідзя Ярмашына. Яна раскрывае свой імідж сур'ёзнае жанчыны, таму першая сессія Палаты прадстаўнікоў пачалася ня дужа весела.

Большыня ціперашняга складу Палаты прадстаўнікоў даведлася аб сваім новым статусе больш як месяц таму. За гэты час можна было аблазіць усе Дом ураду, і, прынамсі, правесці глыбальныя даследаванні самое Круглае залі. Апынулася ж, што дэпутатам, нават тым, што маюць навуковыя ступені, усё трэба тлумачыць, як малым дзецям. Дужа ж лёгка заблытацца ў хітрых функцыянаваннях электроннае сістэмы галасавання.

Пасля падрабязных інструкцый аб тым, як і калі трэба націскаць на адзіную кнопку на працоўным месцы, прадстаўнікам прапанавалі на практыцы замацаваць толькі што набыты навык. З 91-го зарэгістраванага, па вестках Ярмашынай, дэпутата, з заданнем справіліся толькі 74. Пасля паўторнае просьбы старшыні пасаджаньня зарэгістравацца, на электронным табло замірае лічба 95. Пэўне, двоечкі, каб выправіць свае памылкі, націскалі на кнопачкі на суседніх пультах.

Калі новыя трэшкі асвой-

таліся ў залі, з прывітаньняй прамай да іх звярнуўся Лукашэнка. Ён каротка адрэагаваў бліжэйшымі перспектывамі заканадаўчых дзеянняў у залі. Ад палатнікаў чакаюць прыняцця шматпакатнага закона аб зборы, адміністрацыйнага, падаткавага і крымінальнага кодэксы. Асаблівую ўвагу ў працы над апошнім дакументам Лукашэнка напасіў звярнуць на пытанні адказнасці для тых, хто інфармуе незалежны СМІ аб фактах, скіраваных на дыскрэдытацыю дзяржаўнае ўлады. Інтэграцыйныя памкненні кіраўніка дзяржавы вымагаюць кратыўных высілкаў па ўніфікацыі існуючага ў Беларусі заканадаўства з расійскімі нормамі.

Дэпутатства давадзецца ўзіць на себе і п'якар адказнасці за будучыя паразы ў барацьбе за рэнтабельнасць агра-прамысловага комплексу. Лукашэнка ад пачатку заявіў, што не дазволіць «падзіць зямлю на кавалкі і пасадзіць на кожным кавалку па ферму».

Лукашэнка згадаў, што некалі абмовіўся аб магчымым пашырэнні паўнамоцтваў свайго заканадаўчага органа. Пакуль ён не адчувае пільнае патрэбы перапісваць 97-ы артыкул канстытуцыі. Прэзідэнт падкрэсліў асаблівую важнасць непарушнасці дужа ўдалага бальнуса, што ўсталяваўся паміж галоўнымі ўладамі.

Захаванню гэтае аблічаванасці будзе спрыяць новы дэпутатскі начальнік Валдзім Падоў. 76 новаабраных дэпутатаў аддалі свае галасы за прапанаванага прэзідэнтам кандыдата на старшынства ў палате і толькі 17 не адступілі ад сваёй прыхільнасці Кучынскаму.

ПО ПОВОДУ

ЗАЧЕМ ЛУКАШЕНКО ТЕРРОРИСТЫ?

Страшилка Корчинского — лидера украинской группы «Щит Батьківщини» — заслат в Беларусь террористов для диверсий на газопроводах стала для Лукашенко подарком к октябрю. Две недели кряду Козиятко, Зимовский, Азаренко без конца страшили зрителей БТ шароварными динамитчиками, прчащими гексоген в котомках с салом.

Ситуацию комментирует независимый украинский политолог Юрий Славин.

Из Украины навязчивый страх белорусского президента перед Корчинским кажется самогипнозом. Либо у белорусских спецслужб совершенно не налажен мониторинг по Украине, либо просто власти из собственных интересов нагнетают террористическую истерию.

Корчинский занимается банальной политической саморекламой и раздуванием собственной значимости. Еще в 1991 году в аппарате Службы безопасности Украины решили, что неплохо было бы собрать весь экстремистский шпак под одну крышу, чтобы легче контролировать эту публику. Кроме того, их активно

Батка Корчинский призывает записываться в свою организацию

использовали за границей в шепетильных акциях, где официально Киеву лучше было не светиться.

Вряд ли вы прочитаете про это в мемуарах Корчинского, но вот вам один лишь факт: унсовские волонтеры в 1992 году доставляли в Абхазию на самолетах МО Украины, а после проходили реабилитацию в военных госпиталях. Вследствие приватизации российский капитал переподчинил себе несколько секторов украинской экономики. У нас влиятельнейшее пророссийское лоб-

би. Проворачивать такие масштабные акции, как подготовка и заброска террористов в Беларусь, можно лишь с санкции Кремля.

Произошла и смена ипостасей УНАУНСО. Без протекта СБУ она стала достаточно заурядной праворадикальной тусовкой, которая в быту занимается тем, что ликетирует гастролы Бориса Моисеева. «Щит Батьківщини» Корчинского тоже не стоит на службе украинского Левиафана. Он является структурой, нуждающейся в помощи пристойной праворадикальной партии «Батьківщина» господина Турчанова — наследника экс-премьера Лазаренко.

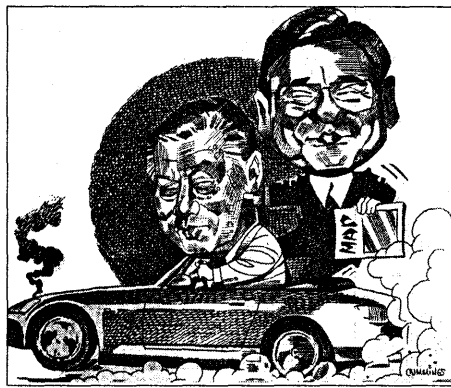
Не так давно группа молодых интеллектуалов предложила Турчанову проект второго издания УНСО: создание при «Батьківщини» секции, которая могла бы эпатажно раскручивать имя партии в СМИ. Для этого и написали Корчинского.

Корчинский маялся тем, что вел передачу «Уроки постмодерна» на канале БТАР и колонку в «Вечерних вестях», клепап прочеческие сайты. Про него уже стали забывать, поэтому он с готовностью принял выгодное коммерческое предложение Турчанова.

Чтобы вытнуть имя «Батьківщини» на первые полосы газет, он склонен делать самые шокирующие заявления. Например, после аварии на Курске, Корчинский поделился секретом, что гибель подлодки — диверсия его агентов, проникших в структуры российской обороны. Путин никак не отреагировал на такую глупость: у него под рукой всегда есть миф о чеченской угрозе, которую при необходимости можно реанимировать, чтобы оправдать любые авторитарные мероприятия.

У вашего Лукашенко, видимо, в этом плане напряженка. Вот и приходится Минску выдавать фальсификации Корчинского за чистую монету.

ПО СТРАНАМ И КОНТИНЕНТАМ

ЯПОНИЯ. Уникальный случай в рядах всегда единых либерал-демократов. Лидер ЛДП Коичи Като открыто требует смещения прайм-тайм-геноссе премьеры Йосио Мори. Като — адепт тэтчеризма — обвиняет Като в саботаже либеральных реформ.

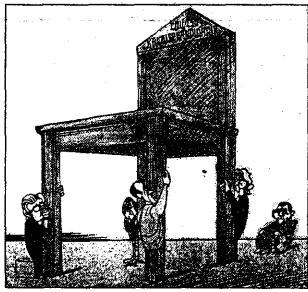
ЕГИПЕТ. Национально-демократическая партия президента Мубарака впервые за последние десять лет с трудом сохранила большинство в египетском парламенте. Только благодаря 216 независимым кандидатам фракция НДП получила 88 процентов мест. По сравнению с 1995 годом, когда партия Мубарака имела абсолютное большинство (97%), на нынешних выборах национальные демократы потеряли 145 мест. Зато «Братья-мусульмане» получили 17 мест, что можно считать значительным успехом. Ибо на предыдущих выборах они вообще не вошли в парламент, а в 1990 году бойкотировали выборы. В целом же оппозиция будет представлена в нынешнем законодательном органе Египта 54 депутатами, что в 4 раза превышает их предыдущий результат.

ШОТЛАНДИЯ. Шотландская национальная партия приняла решение добиваться выхода региона из стерлинговой зоны и введения евро в качестве шотландской национальной валюты.

БОСНИЯ. Алия Изетбегович — уже бывший лидер Боснии. Пять лет спустя после подписания Daytonских соглашений его партия проиграла выборы социал-демократам в мусульманском секторе. В сербском секторе у власти осталась партия Радована Караджича СДС.

США. По решению суда Атланты, компания *Coca Cola* обязана выплатить 192 миллиона долларов своим чернокожим служащим. Доказано, что администрация фирмы тормозила карьерный рост афроамериканцев.

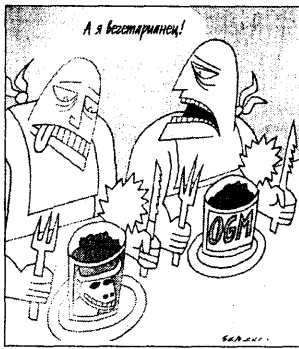
ФРГ. Министр танспорта ФРГ, эсдек Рейнхард Климт, покинул свой пост из-за футбольных симпатий. В 1996 году, будучи чиновником аппарата правительства земли Саар, он принудил католического епископа Каритаса выложить 620 000 DM на поддержку любимой футбольной команды.

ЕВРОСОЮЗ. На встрече министров обороны стран, входящих в Евросоюз, 20 ноября в Брюсселе были определены квоты на формирование европейского корпуса быстрого реагирования. Решение о создании этого корпуса было принято еще в декабре 1999 года на встрече в Хельсинки. Корпус предполагается создать к 2003 году. Он будет состоять из 100 тысяч человек, 350 боевых самолетов, 80 кораблей. В его задачи будет входить проведение гуманитарных операций, эвакуация беженцев, сохранение мира в европейском регионе. Основную часть корпуса быстрого реагирования образуют Франция (20 тысяч), ФРГ (13,5 тысяч человек), Великобритания (12,5 тысяч), Италия (6,5 тысяч).

ЯПОНИЯ. В японской глубинке арестована Фузак Шигенобу. Фузак — легендарная предводительница террористов из «Красной армии» (Сейкигун-ха). На ее совести серия терактов, включая глобальную бойню в аэропорту Тель-Авива в 1972 году (26 убитых).

КИТАЙ. Власти Китая официально начали поход против преступного синдиката, называемого триады, что базируется в Гонконге. Триады были созданы еще в 1647 году как подпольная антиманьчурская крестьянская организация, позже выродившись в уголовников и теперь, как боится в Пекине, на волне реформ могут распространиться по всей Поднебесной и повторить успех российских солнцевских.

ФРАНЦИЯ. Каждый второй француз решил стать вегетарианцем. Все из-за дюжины буренок, чье мясо дало положительный тест на вирус губчатого энцефалита. Коровий кризис ширится и грозит вылиться в политический. Фермеры пообещали заблокировать итальянскую границу, если Рим не отменит эмбарго на ввоз галльской говядины.

ПОДРОБНОСТИ

Игорь ВОЛЯНИК

Азиатский форум

Бандар-Сери-Бегаван, столица Брунея — крошечного, но очень богатого государства в Юго-Восточной Азии — является местом проведения саммита глав 21 государства, что входят в Ассоциацию «Азиатско-Тихоокеанского экономического сотрудничества» (АТЭС).

Главы приглашенных государств бурно дебатировали по поводу дальнейших темпов либерализации мировой торговли — проблемы, затрагивающей интересы всех, причем не только в Азии.

По итогам саммита была принята декларация, в которой затрагивались проблемы глобализации и подчеркивалась необходимость доступа к ее благам как можно большего числа народов Азии. Ставка делается на Интернет, число пользователей которого планируется к 2005 году значительно увеличить, особенно расширив его применение в области электронной торговли. Кроме того, было решено допустить Северную Корею к деятельности рабочих групп АТЭС, а также поддержать Россию и Вьетнам в их стремлении вступить в ВТО.

Яблочко раздора в дружном семействе по-прежнему является проблема либерализации импорта. Япония и Южная Корея, поддержанные большинством других участников собрания, выступили резко против открытия своих рынков для широкого потока американских и европейских товаров.

Набирающая обороты мировая глобализация, активными апелантами которой являются и страны Азиатско-Тихоокеанского региона, сталкивается на своем пути с определенными трудностями. Интернационализация мирохозяйственных связей требует от все большего числа государств делиться своим суверенитетом в пользу наднационального управления экономическими

процессами. Ставится проблема преодоления традиционной государственности. Глобализация, таким образом, подразумевает развитие экономического и политического взаимодействия стран и регионов мира до такой степени, когда становится возможным постановка вопроса о создании единого мирового правового и информационного поля, а также неких мировых органов экономического и политического управления.

Однако вопрос о том, будет ли новый мировой порядок справедливым для стран, не входящих в клуб богатых и избранных, остается открытым. Противоречия между богатыми и бедными странами третьего мира по линии Север — Юг усиливаются, колоссальная пропасть в доходах и уровне жизни кажется непреодолимой.

Азия со своей стороны пытается осторожно нащупать собственный путь интеграции в мировое сообщество, ибо изоляция и авторитарическая модель развития будут в любом случае означать консервацию собственной отсталости на длительный срок. А упущенное время сейчас — это потерянные деньги потом.

На вызовы времени Азия отвечает поисками модели собственной интеграции. Стремление к азиатской консолидации подстегнуто разразившийся в 1997 году финансовый кризис, который вызвал обвал валютных и фондовых рынков Таиланда, Филиппин, Малайзии, Индонезии и Южной Кореи.

Кризис вызвал тяжелые социально-экономические последствия в этих странах, а в Индонезии произошла настоящая народная революция, где в результате массовых беспорядков вынужден был подать в отставку диктатор Сухарто, правивший страной как собственным концерном на протяжении тридцати лет. Во многих странах прошли также погромы и убийства представителей «предпринимательских меньшинств», в частности

сти китайцев.

Одним из последствий финансовой бури в Азии стало усиление страхов по отношению к процессам глобализации, происходил также рост антизападных настроений как реакция на унизительные просьбы оказать помощь, от которой, впрочем, никто не отказывался.

На этом фоне идеологи паназиянизма стали усиленно ратовать за консолидацию азиатских народов на расовой основе и создание собственных форм социальной и экономической мобилизации. Премьер-министр Малайзии Мохамед Мохатхир, вступивший в бурную перепалку с Джорджем Соросом, обвинил Запад в стремлении экономически подорвать Азию, чтобы не допустить появления мощного соперника и конкурента на мировой арене.

В регионе объективно происходит соперничество за лидерство между США, Японией и Китаем. Некоторые исследователи даже запустили в научный оборот метафору, что со временем «ветер с Востока одолевает ветер с Запада». Подобные оптимистические прогнозы строятся на фоне впечатляющих экономических успехов стран Юго-Восточной Азии, особенно Китая.

Экономическая модернизация в странах данного региона не всегда сопровождалась политической. На горизонте появилась угроза патерналистского азиатского авторитаризма на капиталистической основе (в качестве примера брались образ будущего Китая), который бросает вызов Западу. При этом азиатская альтернатива представляет собой построение общества не на основе прав индивидуума, а на основе глубоко укоренившихся моральных кодексов поведения и религиозной традиции. Тем не менее, вероятно, констатируя наличие альтернативных проектов восточных цивилизаций малочисленности.

В данный момент в Азии

вряд ли возможно появление каких-либо антиамериканских союзов и альянсов. Никто из активных игроков в регионе не располагает достаточными ресурсами, технологиями и возможностями для того, чтобы опспорить лидерство США. Действуя по уже сложившимся правилам игры, большинство стран АТР вынуждены подчиняться безликой экономической власти международных институтов, контролируемых Западом.

Китай предпочитает проводить взвешенную и прагматическую внешнеполитическую линию в регионе, предпочитая химерам «антиамериканистских» альянсов прочное и долговременное торговое-экономическое сотрудничество с США и ЕС, а также членство во Всемирной торговой организации. По всей видимости, Китаю предстоит пройти долгий путь согласования своих интересов и представлений о глобализации с интересами развитых стран. Кроме того, экономическое взаимодействие стран региона в рамках АТЭС строится преимущественно вокруг американских, японских и тайваньских ТНК. Хотя процесс институционализации АТЭС идет крайне медленно и осложняется торговыми трениями и конкуренцией между его членами.

Шансом для стран Азиатско-Тихоокеанского региона вырваться из порочного круга своих социально-экономических проблем является дальнейшее активное участие в процессах глобализации с сохранением своей культурной специфики и самодентификации. Экономическая интеграция в азиатских странах не сможет обойтись без широкого привлечения зарубежных инвестиций, технологий и повышения степени открытости национальных экономик. Сегодня ни одна из стран мира не в состоянии решать собственные проблемы развития без участия и многосторонних связей с другими государствами.

ВАНДРОУКА

Тацьцяна ПАПОВА

Беларускія дэмакраты скарыстоўваюць адносна спакойны міжвыбарны перыяд для ўмацавання сувязі з міжнароднай супольнасцю. У другой дэкадзе лістапада прадстаўнікі беларускае апазіцыі здзейснілі экспрэс-падарожжа па Еўропе.

Накіроўваючыся ў вандроўку, Вінцук Вячорка, Аляксей Кароль, Анатоль Лябедзька і Андрэй Саньнікаў мелі на мэце распаўсюдзіць еўрапейскімі палітыкам аб становішчы ў Беларусі напярэдні прэзідэнцкія выбары. Замежнікі хацелі пачуць меркаванні, уласцівыя апазіцыі на агул, а не прадстаўнікам КРДС у прыватнасці. Таму кожны з беларускіх дэлегатаў меў персанальнае запытанне.

Сярод асабліва значных падзей шасцідзёнага падарожжа выязду азначаюць сустрэчы з прадстаўніком дэпартаменту МЗС Францыі па Усходняй Еўропе спадаром Шыбаефам, прадстаўніком Эўракамісіі па знешняй палітыцы Крысам Патэнам і верхоўным прадстаўніком Еўразвязу па пытаннях знешняй палітыкі і бяспекі Хав'ерам Саламанам. З асаблівай цікавасцю аджуджвалі дэлегаты аб доўгай і грунтоўнай размове з былым амбасадарам ЗША ў Беларусі Дэвідам Спэкхардам.

Усе прадстаўнікі эўраструктураты апынуліся вельмі добра інфармаванымі аб цяперашняй сітуацыі ў Беларусі і надзвычай непакоіліся аб перспэктывах яе развіцця. Іх цікавілі безліч нюансаў перадвыбарнае тактыкі беларускае апазіцыі, зніжвання з разнішнем вылучаць на прэзідэнцтва адзінага кандыдата ад дэмакратычных сіл. Усе суразмоўцы беларускіх дэлегатаў выказвалі ўпэўненасць, што перамога на выбарах кандыдата ад апазіцыі паягнае за сабой дэмакратычныя змены ў нашым грамадстве.

Еўрапейцы прасілі абгрунтавання зольнасці дэмакратаў

ДЫПЛЯМАТЫЧНАЯ МІСЫЯ

Эканамісты экс-генсек НАТО Хав'ер Саламан сустраўся з беларускай апазіцыяй

сабраць 100 тысяч подпісаў у падтрымку свайго вылучэння за два тыдні. Перадумовай ажыццяўлення задуманага ёсць абсалютная арганізаванасць апазіцыі. Не зашкодзіць яна і ў супрацьстаянні спробам улад нейтралізаваць кандыдата ад дэмакратычных сіл Беларусі. Замежнікі ўпэўненыя, што беларускія ўлады, маючы дастатковы досвед фальсіфікацыі ў часе выбараў, зольныя выкарыстаць сваё майстэрства зноў. Насцярожанасць еўрапейцаў была выклікана таксама і прыкладамі расколу апазіцыі. Беларускі дэлегат аднагалосна заявілі, што яны зольныя ігнараваць правакацыі ўладаў, бо за гадзі свайго існавання ў кіруемай Лукашэнкам дзяржаве навучаліся паддавацца на ягоныя хітрыкі.

На ўсіх сустрэчах у часе падарожжа па Еўропе гадзіліся наступствы перапынення тэрміну даверу. Заканчэнне адносна мірнага суіснавання ўлады і апазіцыі адзначалася разгонам моладзевыя акцыі «За перамены» 12 лістапада. Дэлегаты беларускіх апазіцыйнаў прапанаваў еўрапейцам праявіць увесць свой палітычны ўплыў, каб не дапусціць якой-кавольчы сіску на альтэрнатыўным уладам прадстаўнікоў часткі беларускага грамадства.

Надзвычай важнай тэмай, узнятай у часе перамоў, стаўся ўплыў расійскага фактара на палітычны працэс у Беларусі. Вячорка, пераклазваючы словы нямецкага са-

цыял-дэмакрата Крыстафа Цопля, заявіў, што Нямецчына адмовіла ад партнёрства з Расіяй у галіне абароны, калі тая будзе падтрымліваць недэмакратычны рэжым у Беларусі. Расія, па агульным меркаванню беларускіх і еўрапейскіх дэмакратаў, мусіць захоўваць нейтралітэт. Лідэр БНФ упэўнены ў надзвычайнай цяжкасці дасягнення «скансалідаванае пазыцыі Еўропы і Расіі па беларускім пытанні». Тым ня менш, калі Расія збіраецца развіваць статусункі з Еўразвязам, дык яны павінны грунтавацца на дэмакратычных прынцыпах.

Надзвычай плённым апынуўся візіт беларусаў у Бэрлін. На суст-

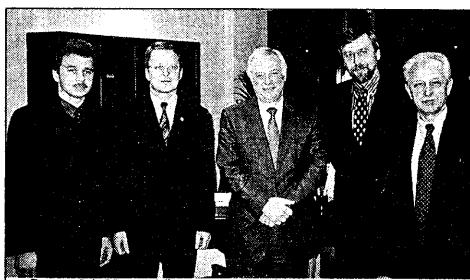

Лідэр БНФ Юры Лутэнка

рэчы з парламентамі Бундэстагу прысутнічаў спецыяліст па беларускім пытанні Вольфганг Бэрэндт і міністар замежных спраў Нямецчыны Крыстофаль Цопель. У Бундэстагу апошні прадстаўляе фракцыю сацыял-дэмакратаў. Таму праблема беларускіх эсдаж, зніжвання з разыходжанымі ў тактыцы ўдзелу ў парламенцкіх выбарах, выклікала яго асаблівае цікавасць.

На раздзіме парламентарызму беларускіх візітэраў віталі ня толькі сацыял-дэмакраты на чале з Майклам Трэндам, але і лейбарысты ў асобе Эндрю МакКінлі.

У склад дэлегаты Еўрапейскага парламента, з якой сустракаліся беларусы, уваходзіў Ян-Марыюс Верма. У часе размовы прагучала думка аб тым, што Лукашэнка, магчыма, згубіў апошні шанец на легітымізацыю свайго ўладу. Далейшыя дачыненні гэтай структуры з Беларуссю будуць грунтавацца на факце не прызнання парламенцкіх выбараў. Колькасць базавых умоў для прызнання законнасці прэзы-

Прадстаўнік Еўракамісіі па знешняй палітыцы Крыс Патэн задаволены новым зняёмствам

дэнцкіх выбараў скарацілася да трох. Багі ўсёвядомлі, што пашырэнне функцый парламента апынецца намінальным і не прывядзе да дэмакратызацыі цяперашняе сітуацыі ў Беларусі.

У часе гутаркі закраліся пытанні эканамічнага развіцця Беларусі ў перспэктыве, а гэтаксама надзвычайныя праблемы нашае эканомікі. Замежнікі станоўча адрагавалі на факт наяўнасці распаўсюджвання камандай Мечыслава Грыба канцэпцыі эканамічнага рэформавання, але па сутнасці гэтай праграмы не выказваліся. Яны спыталіся аб падрабязнасцях будаўніцтва на тэры-

торы нашае рэспублікі новых нітак газаводу «Ямал – Еўропа» і засталіся задаволеныя становай апэкай дэлегаты ўсіх праектаў, што зольныя палепшыць жыццё іх сячыннікаў.

28 лістапада мае адбыцца сустрэча міністраў замежных спраў еўрапейскіх краін з АБСЭшнікамі. Багі ўспершыю пасля парламенцкіх выбараў узнікнуць беларускія пытанні. Да ўдзелу ў паседжанні парламенцкае асамблеі АБСЭ запрошаны А. Лябедзька як дэпутат Вірхоўнага Савету 13-га склікання. Нікога з цяперашніх наісходжаўцаў на сустрэчы ня будзе.

РЕДАКЦЫЙНЫ КАМЕНТАР

Гэты візіт прадстаўнікоў дэмакратычнае апазіцыі ў Еўропу можна лічыць дыпламатычнай місіяй, адной з тых, на якіх зніжся непалітычныя ўстановы Беларусі ўжо заблылі па сваёй ўласнай віне, па выніках тае палітыкі самазвалі, якую праводзіць рэжым Лукашэнкі. Дыпламатычная апазіцыя бірае на сабе залучу статуснаў Беларусі з навакольным светам. Дзякуючы сувязям апазіцыі, падтрымліваецца кантакт Беларусі з усясвеатнай супольнасцю.

У замежніках ведаюць менавіта аб дэмакратычнай Беларусі. Гэты візіт паддзіўся між агульнае палітыкі апазіцыі за дэмакратычны перамены з развіццям, што рэжым сідзе ў мінобар, а Беларусі, як суб'ект міжнароднае палітыкі, застаецца. Усе гэтыя кантакты апынуцца канкрэтнай карысцю для народа Беларусі. Наша краіна не можа жыць і развівацца без інвестыцыяў, бо гэта працоўныя месцы,

нармальнае зарплата і асноўная перадумова росквіту нашае эканомікі.

Пасля выбараў у Палату прадстаўнікоў чальцы Еўратройкі яшчэ не сустракаліся паміж сабой. Гэта надала цікавасці іх сустрэчы з прадстаўніцамі дэмакратычных сіл Беларусі. Замежнікі ўважваюць, што яны свай абавязак перад еўрапейскай дэмакратычнай супольнасцю выканалі. Яны заявілі аб непрызнанні легітымнасці выбараў, абспарваючы на дакладную аб ектыўную інфармацыю. Іх непакоіць, асабліва пасля апошніх падзеяў у Югаславіі, тое, што ў Еўропе застаўся апошні дыктатарскі рэжым.

Шчырую зацікаўленасць еўрапейцаў выклікалі нашым паведамленні аб тактыцы аб'яднання дэмакратычных сілаў па вылучэнню адзінага кандыдата. Яны заклікаюць ўлады аднавіць перамоў з апазіцыяй, каб правесці свабодныя прэзідэнцкія выбары.

Калі далучаўся да ўзроўню та-

кое еўрапейскае палітыкі і адначасова глядзілі на жыццё адзінае Еўропы, ды межа сапраўды досыць умоўная (хуткасыя цяжкі і самалёты скарачаюць прастору да адлегласці працягваюць рукі), дык узмацаецца ўпэўненасць у слуханасці абранага шляху дэмакратычных пераўтварэнняў у Беларусі. Прыходзіць разуменне таго, што толькі з'яўляючы свой лёс з Еўропай, Беларусь можа дасягнуць росквіту, а насельніцтва атрымаць нармальныя ўмовы жыцця. Міжволі ўзнікла думка: гэта ж як трэба любіць уладу, каб адмовіцца ад такога палітыкі! Я маю на ўвазе Лукашэнку. Заміж таго, каб стацца фігурай у еўрапейскай палітыцы, ён наведвае толькі хаўрусніцка-дыктатарскі ва ўсходніх краінах. Ён застаецца фігурай толькі ў вялікім класе, нават не дзяржаўе, пад назовам Беларусь. Ягоны лёс – заліцца на ўласным падворку.

АД ПЕРШАЙ АСОБЫ

Новы склад Палаты прадстаўнікоў не вызначаецца свайой разнастайнасцю. Асноўную яго частку складаюць прызначэнцы ад улады. Зусім невялікую катэгорыю ўтвараюць заможныя прадстаўнікі, якія па ўсіх правілах перадвыбарнае кампаніі ўлагоджвалі сваіх выбаршчыкаў не пацехлівымі скарагаворкамі ў праграме «Выбары-2000», а рэальнай грашовай дапамогай. Адным з прагматычных мэцэнатаў стаўся беларускі кароль газіроўкі Уладзімер Дзялёндзік.

Зь ім і гутарыць наш карэспандэнт Тацьцяна Папова.

— Як вы ацэньваеце крэатыўны палітычны тых людзей, што сабраліся сёння ў Палаце прадстаўнікоў?

— Я ўжо трохі пазнаёміўся з прадстаўніцамі Менскае і Гарадзенскае вобласці, а таксама гораду Менску. На маю думку, у новым парламенце апынуліся людзі дастаткова адукаваныя і працадольныя. То бок, такога, што было ў старой Палаце прадстаўнікоў, больш ня будзе. Асабіста мае меркаванне, што будучы выпрацоўшчы ўжо нармалёвыя законы.

— Якія законы, на вашую думку, трэба прымаць у першую чаргу?

— У дэлегатаў ёсць розныя меркаванні. Некаторыя з іх хочаць перадуміць прыняццё закон аб дэлегатах. Я не прыхільнік гэтага. Маё меркаванне: трэба сёння правесці рэвізію законаў, распрацаваць мінулым парламентам. Калі мы гэтага ня зробім, калі парламент пойдзе іншым шляхам, грош існа будзе ня. Я б адразу вырашыў эканамічныя праблемы. Але справа ў тым, што ёсць шмат законаў, якіх ўжо цяпер нас чакаюць. Іх трэба прымаць тэрмінова.

Важнейшым жа пытаннем ця-

пер апынулася падаткавае заканадаўства. Каб людзі маглі зарабіць, а прамысловасць працаваць нармальна, калі эканоміка ня будзе працаваць, ня будзе сёння нічога ў рэспубліцы. Якія б законы сёння не стваралі іншыя, нават калі прыняць закон аб кримінальным праве, дык калі не будзе добрае нарматыўнае эканамічнае базы, то будучы здыяйсненцыя недарэчныя эканамічныя класіфікацыі.

— Якія ж хібы ў цяперашнім падаткавым заканадаўстве? Чаму яго трэба мяняць?

— Сёння ўсе бугальтэры, падаткавыя інспекцыі, усе правяраючыя органы самі могуць заблытацца ў падатковым заканадаўстве. Таму яго трэба спрашціць. З 17 розных відаў збору зрабіць 10. Міністэрства фінансаў няхай размяркуе, якім чынам збіраць астатнія 7 падаткаў. Гэта дазволіць не пашыраць штат інспектараў, якіх цяпер недастаткова і стане стымулам каб слухна налічваць падаткі. Не будзе шматлікіх штрафных санкцыяў і розных іншых рэчэй, ад якіх прадпрыемствы сёння пакуюцца.

Варта таксама паставіць пытанне аб зніжэнні падаткавага ця-

жару хаця б адсоткаў на 10 з усіх прадпрыемстваў. Гэта паспрыяе развіццю прадпрыемстваў, павелічыць працоўныя месцы. Сёння зваротныя сродкі на прадпрыемства практычна няма. Шмат якія прадпрыемствы жывуць толькі для падаткаў і заробкаў. Выспытаеце, як напюнціць бюджэт? Я прыхільнік таго, што трэба ашчаднай трышчы грошы на рамонт міністэрстваў і устаноў. Не трэба гэтых эўрааромантаў.

Ёсць таксама і іншыя сродкі напаянення бюджэту. Я б увёў эканамічны падатак для пастаўнікоў у Беларусь, што будзе для краіны рэчываў. Гэта ў прыватнасці плямства, плёнкі і г. д. Гэта будзтва наша краіну. Наступлены ад гэтага падатку практычна на перакрываюць дзесяціхадсоткавы недахоп сродкаў ад прадпрыемстваў. Так, мне могуць заявіць працягваюць гандлю, што абдуецца падарожжам некаторых тавараў. Калі казаць умоўна, пакункі з сям'ядным стане ваіць даражэй. Прадукцыя падаражэе нязначна, але гэта абарона свайго рынку, грошы зьявіцца і на перапрацоўку ахдоў, і на іншае. Ва ўсялякім выпадку, я гэтую пазыцыю буду бараіць перад уладам, бо пад гэтым ёсць эканамічны грунт.

Любое прадпрыемства, дайце яму зваротныя сродкі, будзе закупаць абсталяванне, будаваць но-

выя вытворчыя плошчы. Гэта будзтва прычынныя новае працоўнае сілы. За пайтода павялічыцца папулярнасць грошай у бюджэт у некалькі разоў. Тады прадпрыемства будзе развівацца.

Нават на прыкладзе свайго прадпрыемства: калі ў мяне ёсць свабодныя грошы, я пашыраю вытворчасць, я павышаю сваю матунасць. Аднаведна, у бюджэт я адлічаю болей. За кошт чаго я прыцягваю гэтыя сродкі? Зараз я пазычаю ў замежнікаў абсталяванне і я пакрысе з імі разлічваюся. А калі б у мяне былі свае зваротныя сродкі, я б хутчэй развіваўся. З гэтых пазыцый я буду адстойваць падаткавае заканадаўства. Трэба даць беларускім прадпрыемствам ачомасця. Сёння, калі казаць шчыра, 70 адсоткаў асноўных фондаў зношаныя. Мы ідзем да таго, што праз якіхці час ня будзе чым выпускаць ня толькі машыны, але і ўсё астатняе. Нашую рэспубліку чакаюць кепскія перспэктывы.

— У звязку з усім вышэйсказаным, ладзім меркаванне, што вы будзеце імкнуцца ў эканамічную камісію Палаты прадстаўнікоў.

— Не хачу сам сябе вылучаць, але хацелася б, каб туды людзі разумныя прыйшлі. Выходзячы ў прэзідэнцыя ў першы раз, я ўдэмаў пытанне, каб нас, дэлегатаў, не дзялілі на малодшых і ста-

рэйшых братоў. Натуральна, гэта працягваецца, і працягвацца будзе. Хацелася б, каб разумныя людзі ўзначалілі камісію па бюджэце, па эканоміцы, па іншых напрамках. Саме галоўнае, каб у камісіі не прыйшлі людзі, якіх толькі хочучы ўзначаліць камісію. Я пайдзю або ў бюджэтную, або ў эканамічную. Кім я там буду, я не магу сёння сказаць.

— Удакладніце, калі ласка, на конт старэйшых і малодшых братоў.

— Гэта маюцца на ўвазе старыя дэлегаты і новыя. Партфэлі павінны дзяліцца справядліва. Я завастрыў гэта на сходзе дэлегатаў (я ўлучаны ў працоўную групу па стварэнню гэтых камісій). Сёння стаяцца пытанне, колькі камісій мы павінны быць. Мы мяркую стварыць 14 камісій. У нас з горадам Менскам сем рэгіёнаў. Гэта нязначныя затраты, якія прынесуць больш плён.

У прыватнасці, у мяне ёсць прыклад камісій па ахове здароўя, фізічнай культуры, спорту і моладзі. Я б гэтую камісію раздзяліў на дзве. Зрабіў ахову здароўя і фізічную культуру асобна, а па справах моладзі асобна. Камісіі будуць стварацца мэтаакаравана. У нас ужо адна камісія нарадзілася. Яна раней стэцыялізавалася выключна ў эканоміцы, а цяпер раздзялілася

(хаця гэта яшчэ толькі прапанава прэзідэнту, у нас усё вырашае прэзідэнт) на групы па пытаннях эканамічнае палітыкі, прадпрыемальнасці і навукова-тэхнічнага прагрэсу. Другая камісія, якую раздзялілі, па пытаннях будаўніцтва, прамысловасці, транспарту, гандлю і абслугоўвання. Цяпер яна падзялілася на дзве. Гэта зроблена, каб камісіі працавалі паслядоўна, а не так, што па адным участку прабеглі, а на астатні заблыліся.

— Якія, на вашую думку, палітычныя цэлі не ставяць парламента?

— Сёння дэлегаты ідзе класічнае звычайнаму клерку ў кіраванні справамі прэзідэнта. Па якіх пытаннях? Па свайой заробатнай плаце. Парламент мусіць быць самастойным у свайой фінансавай дзейнасці. У нас жая свая кантрольна-рэвізыйная камісія ёсць, перад якой мы мусім даваць справаздачу і ўсё. Я б жадаў, каб мы хіст б маглі прызначыць міністраў. І спытаць з міністра за ягоную працу. Прэм'ер-міністра няхай прэзідэнтант ужо прызначаецца. Ня ведаю, які прэзідэнт палітамоцтва адкаць вырашыць. А інакш няма ўздзеяння парламента на ўрад. А як парламент можа ўздзейнічаць на выкананне ўладу, калі ягоныя законы не праходзяць без папярэдняга паклону міністру?

МАС-МЭДЫЯ

Таццяна ПАПОВА

Адным з фактараў дэмакратычнасці дзяржаўнага ладу ва ўсім свеце ёсць уплывовасць і высокі ўзровень развіцця сістэмы сродкаў масавага інфармацыі. Па колькасці газет, часопісаў, радыёстанцый ды тэлеканалаў Беларусь займае другое месца ў Еўропе. З канца, пасля Альбаніі.

Сыціленскі рынак мас-медыя пакідае чытачу небагаты выбар. Дзяржаўныя выданні набываюць па вышчыці ці з прычыны іх нізкіх коштаў (акія забяспечваюцца бюджэтнымі датацыямі ды льготнымі тарифамі на друк і распаўсюджванне). Незалежная ад лукашэнкавае кармушкі прэса змушана прадаваць свае наклады ніжэй сабекошту.

Увагу неабыхаванага да грамадзка-палітычнага жыцця сваёй краіны чытача можа прыцягнуць толькі сэнсацыйна ці надзвычайны выпадак. Апошні такі шумнай падзеяй у Беларусі сталіся парламенцкія выбары. «Цэнтар за свабоду слова на карысць дэмакратыі» праводзіў маніторынг беларускае прэсы і тэлепраграм на працягу трох месяцаў, што папярэднічалі прымушоваму волевыяўленню народа адносна сваіх новых прадстаўнікоў у Нацскодзе.

Колькасць газет, што прапаноўваюць шанікі Беларускаму і Белаштоту, заціснуты ў цеснай рамкі абмежаванасці тэматычнага і пазыцыйнага выбару. 88 адсоткаў месца на палітычных палосках «Совetskой Беларусі», «7 днэй» ды «Рэспублікі» аддаецца пад матэрыялы, прысвечаныя Лукашэнку і іншым уладнікам.

Апазіцыя згадваецца ўдзясяцера радзей, прычым нейтральных матар'ялаў аб ёй амаль няма. Найчасцей аб дэмакратыі пішуць палітычныя і інтэлектуальныя асобы, а не афіцыйныя прэс-дэпартаменты. Аднасны вынікі маніторынгу кожнай з гэтых газет не маюць істотных

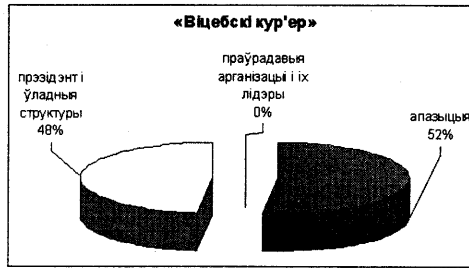
адзінстваў. Дзяржаўныя выданні ёсць нібыта аддзеламі аднаго вялікага і скіраванага на дасягненне аднаго мэты медыяўтварэння.

Прафесійная журналістыка патрабуе змагання за чытачоў, а значыць, задавальнення розных густоў. Незалежны друк працяглае вар'яцтва ў тэматыцы свайго ўздзеяння на аўдыторыю. На двух трацінах плошчы «Народнае воле» ўдзяляюцца беларускія апазіцыянеры. «Белорусская деловая газета» большай часткай (70 адсоткаў) сваіх артыкулаў выкрывае злачынствы ўлады. Па іх меркаванні, роля прыхільнікаў Лукашэнкі ў палітычным жыцці краіны значна больш істотная ў параўнанні з апазіцыйнай чыннасцю, пра якую распавядаецца толькі ў 25 адсотках матар'ялаў БДГ.

Местачковая журналістыка кампенсуе недахоп прафесіяналізму радыкальнасцю сваіх пазыцый. Віцебская «Заря» жорстка разьмешкала адмоўныя матэрыялы, прысвечаныя апазіцыянерам, і станоўчыя (у скрайнім выпадку нейтральныя) артыкулы пра героісты ўлад. «Віцебскі» старанна ствараюць свой імідж аб'ектыўнага дзяржаўнага выдання. Збалансаванасць інфармацыі выяўляецца ў роўнасці аб'ёмаў аб уладзе і апазіцыі. Асобным аб'ектам маніторынгу на палосках гэтых газет можна вылучыць партыі і іх лідэраў. Яны пакуль яшчэ ёсць прадстаўніцтвам улады, але і з апазіцыйнага боку не асямляюцца. Зноў жа, за прэс-дэпартаменту гэта газэта ані слоўчым не абразіла сваіх дзяржаўных карміцельцаў і не дала ніводнае пазытыўнае ацэнкі дзейнасці апазіцыянераў. Наадварот, рэкордна вялікая колькасць бруду, пэўна па звычцы, на ўсялякім выпадку, была вылітая на бясшчодны ў перадыбарнай кампаніі БНФ.

Пасляўдольную антыўрадавую лінію гнуў на працягу перыяду маніторынгу «Віцебскі кур'ер». Шмат для яго ёй можа стацца прыкладам узорнае апазіцыйнае прэс-выданне, бо мае паказальнікі, праілюстраваныя вынікам маніторынгу «Рэспублікі». Але гэтыя вы-

ЧАЦЬВЁРТАЯ ЎЛАДА

данні нельга паставіць на адну дошку з розніцы тэрыторыі і маштабаў распаўсюджвання, а значыць, і сфармаваць уяўленні на чытацкую аўдыторыю.

«Брэсцкі кур'ер» выдзяляе прыкладна аднолькавыя плошчы для аналізу дзейнасці ўлады і апазіцыі, але ў матэрыялах аб прадпрыемствах і структурах ён намагаецца барацьбіць інтарэсы сваёй аўдыторыі. Пра ўладу ён піша або нейтральна, або ўдзяляючы ўсё хібы кіруючых беларусаў асоб. Старонкі гэтага выдання могуць пахваліцца аб'ектыўнасцю ў дачыненні і да апазіцыі. У залежнасці ад учынкаў лідэраў, аўтары і іх прыхільнікаў, газета друкуе станоўчыя, нейтральныя, а часам і адмоўныя матэрыялы.

Беларуская тэлебачанне стала ўтрымлівае дзяржаўную маналію на распаўсюд тэлеінфармацыі. Яно кантралюе працэс рэлігійнага грамадзянскага сном. Развіццёўшася з Малавчанам і Даўгавішчам, дзеткі ідуць у лоджкі, а іх надаленыя правам галасы бацькі глядзяць «Панарамы» і «Рэанансы».

Героімі 78-мі адсоткаў сюжэтаў АТН у кастрычніку былі прэзідэнт і ўладныя структуры. 16 адсоткаў эфірнага часу прысвечалася апазіцыянерам і 6 адсоткаў — каб разбавіць камп'ютарнае прэс-правадавыя партыям ды іх лідэрам. Для параўнання, у верасні пра Лукашэнку, апазіцыянераў і партыі, што жалі 6 пралезціў на ўладу, БТШнікі паказалі адпаведна 81, 17 і 2 адсоткі сюжэтаў. Удзям выдаткаў да да партыі ў кастрычніку тлумачыцца частым пераходам прэзідэнта на парламенцкія партрэлі.

Тое, што імёны прэзідэнта і ягонай каманды ў верасні не зыходзілі з вуснаў Казіяткі, Косыціна і іншых АТН-аўскіх зорак, а постаці гэтых палітыкаў не зніклі з экрану «Гарызонт», не сталі ствараць добры грукт для апошняга этапу дэпутацкае кампаніі, колькі забяспечвала паспяховае пачатковае перыяду перадыбарнае агітацыі Лукашэнкі. Беларускі лідэр у самы гарачы перадыбарны час

згадаўся на тэлебачанні ў 8 разоў часцей за старшыню Цэнтральнага Бармака Ямошну, у дзесяцера частцей за невядома чаму ўладабаную БТШнікам кандыдата Абрамава, у 64 — за паўсюднага Красуцкага (таксама кандыдата) і ў 139 — за палатніка-вэтэрана Малафеева. Нават спрэчны паводзіны Статкевіча каментаваліся АТН-аўцамі ў 113 разоў менш інтэнсіўна, чым бацькавы падзвігі.

Стваральнікі беларускіх тэлевізій пачалі гаварыць у 1996 годзе, калі большасць на трышчытасячых дэманстрацыях складалі студэнты. Тады гэта была пакуль яшчэ не аформленая палітычная сіла, прывабная да акцыяў пратэсту іхным унутраным карнавальным характарам. Для моладзі шэсці і мінуткі, кідаючы камяні ў амапаўцаў былі, хутчэй, свабоднымі «празнікамі непаслушання», рыскамі сатурналіямі і мардзі грэсам у адным фляконе. Палітычная складаная гэтых мерапрыемстваў стала на другім месцы.

Самі ж пра сябе як пра самастойную сілу моладзі заявілі ў 1997 годзе, калі правялі першую акцыю без дарослых у дзень святаго Валентына. На хвалі гэтага ды падобных выступленняў паўстаў *Малады фронт* і ягоны лідар, ды-джей *Адраджэння*, Павел Севярынец. З таго часу беларускі моладзевы рух ператварэўся ў адну з моладзевых субкультураў, кшталту рэперу, рэйвераў, ультра і іншых. Для яго, які і да астатніх, характэрныя свае фенечкі, слэнг, ідэалы, музычныя ідэалы. Азінае адрозненне палягала ў сфэры палітызацыі гэтай моладзёвай тусовкі.

Субкультурны этап беларускасці быў неабходны і карысны ў нашых умовах, калі ўсё моладзевы вырастаў у расейскамоўным атачэнні, калі родную беларускую мову вывучалі як замежную ў школе, і праз школу прывіваўся комплекс непэўна-вартасці беларускае культуры. Толькі ў досыць сьвядомым узросце частка моладзі адкрывала для сябе замест школьна-праграмага беларускага зраца сапраўднае багацце роднае культуры. Для большасці ж беларускасць па-ранейшаму асяцвалася з тым пакудствам, якое прымусіла спажываць на ўроках мовы і літаратуры. Стварэнне прывабнага вобраза беларускасці для моладзі стала першааргавой задачай, задачай складанай, бо прыходзілася ламаць стэрэатыпы аб архаічнасці і фальклёрнасці ў Беларусі.

МОЛАДЗЬ

Пачні з сябе

Аляксандар КАВАЛЬСКИ

Не ўсім удалося дэбют моладзёвай каліцыі «Пераменаў!» прымушае задумацца над тым, чым сёння ёсць моладзёвы рух у Беларусі, чаму ў іншых краінах студэнцтва з'яўляецца авангардам рэформы, а ў нас саўковым адстойнікам.

Упершыню пра моладзёвы рух пачалі гаварыць у 1996 годзе, калі большасць на трышчытасячых дэманстрацыях складалі студэнты. Тады гэта была пакуль яшчэ не аформленая палітычная сіла, прывабная да акцыяў пратэсту іхным унутраным карнавальным характарам. Для моладзі шэсці і мінуткі, кідаючы камяні ў амапаўцаў былі, хутчэй, свабоднымі «празнікамі непаслушання», рыскамі сатурналіямі і мардзі грэсам у адным фляконе. Палітычная складаная гэтых мерапрыемстваў стала на другім месцы.

Самі ж пра сябе як пра самастойную сілу моладзі заявілі ў 1997 годзе, калі правялі першую акцыю без дарослых у дзень святаго Валентына. На хвалі гэтага ды падобных выступленняў паўстаў *Малады фронт* і ягоны лідар, ды-джей *Адраджэння*, Павел Севярынец. З таго часу беларускі моладзевы рух ператварэўся ў адну з моладзевых субкультураў, кшталту рэперу, рэйвераў, ультра і іншых. Для яго, які і да астатніх, характэрныя свае фенечкі, слэнг, ідэалы, музычныя ідэалы. Азінае адрозненне палягала ў сфэры палітызацыі гэтай моладзёвай тусовкі.

Субкультурны этап беларускасці быў неабходны і карысны ў нашых умовах, калі ўсё моладзевы вырастаў у расейскамоўным атачэнні, калі родную беларускую мову вывучалі як замежную ў школе, і праз школу прывіваўся комплекс непэўна-вартасці беларускае культуры.

Толькі ў досыць сьвядомым узросце частка моладзі адкрывала для сябе замест школьна-праграмага беларускага зраца сапраўднае багацце роднае культуры. Для большасці ж беларускасць па-ранейшаму асяцвалася з тым пакудствам, якое прымусіла спажываць на ўроках мовы і літаратуры. Стварэнне прывабнага вобраза беларускасці для моладзі стала першааргавой задачай, задачай складанай, бо прыходзілася ламаць стэрэатыпы аб архаічнасці і фальклёрнасці ў Беларусі.

ўсяго беларускага. З'яўленне моладзёвай палітычнай субкультуры сведчыла пра першыя поспехі на гэтым шляху.

Затуханне моладзёвых пратэстаў пасля 1997 года ў відыводнае права акцыі 12 лістапада ў Менску сведчыць пра крызу старой адрэжэскай палітымы. Субкультура па вызначэнню ня можа ахапіць усю культурную прастору. Датычна моладзёвага палітычнага руху ўсё гэта значыць, што трэба зноўку ісці ў народ, асвойваць іншыя субкультуры, адчыняць іх для сябе і адначасова самім становіцца адкрытымі для іх.

Стаўка некаторых быццам бы моладзевых лідэраў на «пінжакі і камуфляж» (інтэлектуальна і бавейку), замыканне ў пэўна-элітарнасці ёсць тактыкай пазачорашняга дня, тактыкай нуднацікаў, ханчынскіх дэзеруаў (losers), як кажуць амерыканцы. Кааліцыя «Пераменаў!», якая на дзёне трэці складаецца з тусовак, чыя дзейнасць нацелена на абмяжоўваецца фандрайзігам (развіццём зямных фандрайзігаў на гранты), павінна пачаць перамяніць з сябе. Інакш яе чакае лёс іншай каліцыі — *Маладой Беларусі* — аб якой зараз, мабыць, ніхто і ня памятае.

Моладзь ужо не вядзецца на старыя лезунгі і прыёмы. Радзільнае змаганне за Беларусь, кідаючы камяні, штурм амаўскіх шэрагаў, адсілка на Аксёўскага і іншых, сталіся прынамінамі для ўсіх. Страціў сваю актуальнасць і вобраз самазавяржанага рэвалюцыянера-аэкта, апантэнага барацьбіта, біблейскага прарока. Яго месца займае другі архетип — культурны герой, кшталту Прамтэты. Гіскага тытана людзі палюбілі не за тое, што ён змагаўся супраць багоў, а за тое, што ён падараваў ім агонь. Для тых часоў гэта было раўназначна дараванню культуры, выхадзе з дзікасці, рэзкаму пашырэнню далёгалу.

Такі ж якны скачок у нашых умовах значыць пашырэнне беларускага кантэксту на ўсе правы культуры, яе выхад з эстэтычнай рэзэрвацы, намі ж і акрэсленай: змаганне, піва, рок-н-рол. Чаму ня штосьці іншае? Напрыклад, кіслата, рэві і віртуальная прастора. У беларускасці не павінна быць ніякіх эстэтычных межаў, калі мы жадаем, каб яна жыла і самаўзнаўлялася. Добра, хоць зараз беларуская эстэтычная аднастайнасць парушаюць анархіясты з *Чырвонай жонда* ды сексуальныя меншасці Эліка Тарлецкага.

ФИЛОСОФИЯ

Алесь МАКОВЕЦ

Выбор делает экзистенция

Немного в Беларуси слышали имя французского философа Жана Поля Сартра. Еще меньше людей знакомо с его концепцией человеческой свободы.

Личность в царстве безличия

Тридцатые годы были мрачным временем для европейских интеллектуалов. Первая мировая война похоронила иллюзию единства научно-технического прогресса с общественным. На смену традиционному человеку аграрной культуры пришел массовый, стандартизированный человек конвейера.

Механистическое мировоззрение не только утратило человека из центра вселенной, но и удалило из нее Бога. Религия уже не играла той роли, что в прежние времена. Многие в духовном пейзаже Европы между двумя мировыми войнами напоминали нынешнее белорусское уныние. Человек, отторгнутый от потустороннего мира смыслов, очутился в мире обезличенных, штампованных вещей.

На волне механистизма, стандартизации и религиозного кризиса набирают силу тоталитарные режимы. Малочисленные и дезориентированные, неустойчивые промышленной толпой, интеллек-

туалы предчувствуют наступление катастрофы. Их предчувствия сбываются — Дахау, Освенцим, ГУЛАГ, новая мировая война.

Экзистенциализм. Мир только задан

Как быть свободной личности в этом мире безличных вещей и людей? Что составляет основу человеческой свободы? Варианты ответа на эти вопросы предложил экзистенциализм — философское течение, популярное среди интеллектуалов первой половины двадцатого века.

Базовым в философии экзистенциализма выступает принцип: существование предшествует сущ-

ности. Мир не дан человеку, как и человек не есть нечто раз и навсегда законченное. Мир задан в своих возможностях, мир есть история. Мир вокруг творится в каждом новом акте человеческого выбора.

Философия экзистенциализма пыталась разрешить проблемы одинокой, автономной личности, противостоящей враждебному миру. Враждебный мир — это бездумная человеческая масса, навязывающая свои предрассудки и образ жизни. Это лишний раз иллюстрирует экзистенциальный мир бессмысленных вещей и происшествий. Это бюрократическая машина, действующая по своим за-

конам вне какой-либо человеческой логики.

Заслуга экзистенциалистов — в осмыслении возможностей человеческой свободы в мире, созданном индустриальной цивилизацией. Результаты духовных поисков экзистенциалистов оказались широко востребованы. Уже после Второй мировой войны французские философы-экзистенциалисты занимают почетное место среди предтеч контркультурной революции шестидесятых. А среди них особняком выделяется Жан Поль Сартр.

Выбирать приходится

В своих произведениях Жан Поль Сартр достаточно четко обосновал тезис о человеческой свободе. Человек в здравом уме и трезвой памяти всегда совершает

выбор; выбирать приходится постоянно. Уже сам факт того, что мы живем, означает, что мы делаем выбор в пользу жизни, а не самоубийства.

Сартр показывает: действие или бездействие равнозначны. В любом случае человеку приходится иметь дело с последствиями как совершенного поступка, так и несовершенного. Бездействие — то же самое действие. Его последствия и есть тот самый мир, что станет объективной данностью в следующую минуту.

Основной вывод философии Сартра: человек свободен выбирать, но ответственность за выбор всегда лежит на нем. Нельзя уйти ни от ситуации выбора, ни от ее последствий. Отказываться выбирать, предпочитая плыть по течению — это не выход.

Окончание на стр. 6

АРХИВ

1999 — год исчезновений

Игорь ВОЛЯНИК, Александр КАВАЛЬСКИЙ

Дембаль-99. 20 июля не стало первого президента Республики Беларусь. То есть он, конечно, не умер, но перестал быть президентом страны, оставшись лишь президентом Национального олимпийского комитета. Об этом Лукашенко недвусмысленно напомнила оппозиция. Наиболее зрелищно это выглядело в исполнении самого эпатажного художника Беларуси Алеся Пушкина. С утра пораньше художник подкатил к резиденции на Карла Маркса, 38 тележку с навесом, плакатами Лукашенко, купюрами белорусских рублей, наручниками и другими символами режима и вывалил все это на глазах изумленных милиционеров прямо возле входа. Перфоманс назывался «Падзяка ППРБ за плагіадавую клічкую цяжкую выніковую працу дзеля народа» и заслужил наивысшие оценки судей — два года условно по ст. 201 ч.2 УК.

Продолжением всенародного ликования по поводу окончания президентских полномочий стало заседание в здании филфака БГУ Верховного Совета, где было принято решение о назначении Виктора Гончара первым заместителем спикера. (Если бы в соответствии с Конституцией Семен Шарейский принял полномочия президента, а не сбегал в Литву, то Виктор Гончар автоматически возглавил бы ВС). Новый вице-спикер вышел к митингующим сторонникам и сообщил, что отныне гражданам Лукашенко перестал быть президентом. Гулянье продолжилось на Октябрьской площади. Более полсотни человек были задержаны милицией.

Desaparecidos. Беларусь все больше напоминает латиноамериканскую страну не только обилием бананов, но и таинственными исчезновениями виднейших политиков. Первой пропала Тамара Винникова. Причем исчезла не просто так, а из-под домашнего ареста. С самого начала ходили слухи, что ее выкупили у спецслужб родственники. Косвенно это подтвердилось в конце года, когда экс-банкирша вдруг объявилась и начала раздавать интервью белорусской и зарубежной прессе.

Следующим исчезнувшим стал экс-министр внутренних дел Юрий Захаренко, а в сентябре по дороге из бани домой пропал Виктор Гончар со своим другом бизнесменом Анатолием Красовским. Президент тут же озвучил версию, что Гончары украл бандита, дававшего ему деньги на президентские выборы, и которым он эти деньги не вернул. Но гораздо правдоподобнее была версия, что в стране запахло эскадронами смерти. Тем более, что и за Захаренко, и за Гончаром ходила наружка. Она не могла не видеть происшествий.

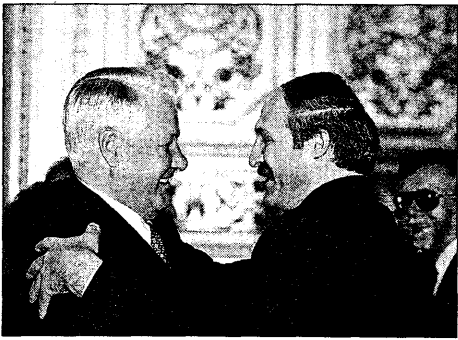
Поговорили — и хватит. КНГ ОБСЕ пытается заставить власть и оппозицию пойти на взаимные уступки и начать переговоры о выходе из политического тупика. Власть не собирается ни с кем договариваться, а оппозиция не желает участвовать в косметическом ремонте режимного фасада. Внимание международных структур все-таки заставляет начать консультации между экспертными группами власти и демсил.

Договорились до предоставления демократической оппозиции доступа к монополизированному государством средством массовой информации. Предполагалось выделить несколько минут эфира на БТ, на радио, даже в районках должна была появиться колонка демократов. Но договорились об этом только с упоминанием вестей консультации со стороны президента Михаилом Сазоновым. Сам же Лукашенко в очередной раз продемонстрировал, что в доме хозяин, и отказался от всех договоренностей.

Весь год белорусский вопрос был одним из важнейших в повестке европейских саммитов, и только на Стамбульской встрече ОБСЕ он остался в тени возобновившейся войны в Чечне.

Союз нерушимый. Недолгую историю Содружества России и Беларуси (1996) сменила также непродолжительная история Союза Россия и Беларусь (1997). Не выдержав двухлетнего творческого зстоя, президенты двух стран подписали очередной союзный договор. Чтобы заинтриговать публику банальным событием, гражданам двух стран сначала было предложено всенародно одобрить проект союзного устава (кстати говоря, именно этот проект, «обсужденный» и «одобренный», никто потом не подписал). Затем дедушка Ельцин заставил повелевать своего молодого спортивного коллегу, отложив встречу из-за болезни почти на две недели. В итоге, чтобы не повториться, подписанный документ назвали договором о намерении создать союзное государство.

По-своему понимая интеграцию, 3 июля, в лукашенковский день независимости, вооруженные пневматическим оружием и муляжами автоматов члены юношеского военно-патриотического клуба «Беркут» из Сургуля захватили белорусскую деревню Николаевка. Жители деревни избили, связали, согнали к школе. С сельсовета был сорван государственный красно-зеленый флаг, а на его место повешен андреевский. Так русские патриоты имитировали освобождение нашей деревни от немцев.

МУЗЫКА

ЯГО ВЯЛІКАСЬЦЬ ДЖАЗ

Глеб РУБАНАУ

Джазавы фэст, што адбыўся ў Менску, стаў сапраўдным падзеяй культурнага жыцця Беларусі. На тры дні сцэну Цэнтральнага дому афіцэраў акупавалі прадстаўнікі розных краінаў, розных джазавых плыняў, розных школаў выканання. Аб'ядноўвалі іх прафэсійнасць і... яго вялікасць ДЖАЗ.

Адчынялі праграму гаспадары. Публіку вітала шырока разарэзанная «Камэрата». Унікальныя калектывы, які шасцёю галасамі стварае паўнаватарскую і насычаную музыку. Яго прафэсійнасць і дасканаласць не выклікаюць сумневаў. Але шмат хто з публікі наракаў на выступоўцаў за запішны акадэмізм. Усё ж такі сапраўдны джаз — гэта найперш імправізацыя і нараджэнне музыкі ў шчыльным кантакце з залей. Дарэчы, лёгкая хвароба на акадэмізм — адметная рыса беларускіх выканаўцаў. Усе астатнія (нават майстры сусветнага клясу) выглядалі значна больш разнявольенымі. Што тычыцца мэдывацый і аранжыровак, то тут ніякіх пытанняў няма — імя «Камэраты» ўсё ж такі нешта значыць.

Падчас выступу «*Второго приближения*» гледачы адзначылі ігра кантрабаса Іванушкіна і паркусыйніста Вано Абаліяні. Таленавіты музыкант узяў публіку, атрымліваючы гукі з самых мудрагелістых інструментаў. Увогуле, выступ калектыву адбыўся на належным узроўні. Эксперыментальная манера ігры ў парануны з першай часткай выглядала даволі эпатажна. Агульнае ўражанне ад творчасці «Второго приближения» — пэўная элітар-

насць выканання ў спалучэнні з авангарднай формай.

Лок і Бутман

Выступ у Менску знакамітага квінтэта Джо Лока і Ігара Бутмана стаў часткай гастрольнага турне калектыву. Сусветна вядомыя музыканты за дзве гадзіны канцэрту падаравалі слухачам сапраўдную Музыку.

Саксафоніст Ігар Бутман вядомы не толькі ў Эўропе, але і за акіянам, з ім працаваў сам Грэйзэр Вашингтан. Амерыканец Джо Лок стварае непаўторную музычную атмасферу з дапамогай незвычайнага інструмента — вібрафона. Разам з ім робіць джаз Арцём Варонін (фартэп'яна), Віталь Саламонаў (кантрабас) і Эдуард Зізяк (бубны).

Выступ квінтэта дазволіў нават самаму далёкаму ад музыкі чалавеку зразумець, што такое джаз. Няма сэнсу перакладаць штосьці словамі. Гэта было шоу, у якім музыка нараджалася на сцэне. Яскравы бразільскі джаз з запальваючымі барабаннымі сола. Вяшчотная і сумная мэлэдзія «Брыльянты застаюцца назаўжды». Неумірочная музыка Джэка Элінгтана. Локаўскія «Недзе нас чакаюць» і «Распушчаны дэс». Апошняя п'еса, як патлумачыў Бутман, была наважня ўражаннем Джо Лока ад вандравак па Расіі.

Сэнсацыя

У гэтым квартэце пяцёра чалавек. Пяцёра, таму што вакалістка Неда Маланаўічэц катэгарычна не жадае вылучацца з калектыву. *Neda Vilnius Jazz Quartet* гэта бліскучы авангардны джаз-праект. Ягоньлі ўдзельнікі — вучні і палічнікі майстра імправізацыі Уладзіміра Чэкасіна. Менавіта гэты калектыв стаў адкрыццём і падзеяй усяго фестывалю. Тое што яны граюць — сілаў невера-

годных рэчаў: блюзу, джазу і нават псыхэдэлікі — аказвае неверагоднае ўражанне на публіку. Экспрэсійнасць, найвышэйшая імправізацыйнасць у спалучэнні з бяспрэчным майстэрствам — вось непаўторная адметнасць літоўскага калектыву.

Феерычная дзея на сцэне ўяўляла сабой нешта большае за звычайнае шоу. Гэта было яднанне публікі і музыкантаў. Сола Вітаса Лабушкіна на двух саксафонах адначасова. Віртуозны Алег Малакаедаў і гульня чыстым клявішным гукам ды складанымі электроннымі партыямі. Над усім гэтым неверагодна плыстычны і моцны вакал Неды: то па-блюзаву шчыры і ўражваючы, то імкліва імправізацыйны. Музыканты заваўвалі слухачоў з кожнай партыяй, з кожным момантам.

Да яскравай энергетыкі музыкантаў не застаўся раўнадушна ніхто з гледачоў. Нават джазавыя рэтраграды і артдаксы былі ўражанымі выступленнем літоўцаў. Майстэрства не ведае стыльвых межаў. У гэтай музыцы аранжыроўка гучаць і тырольскія сельвы, і дуэт флейты з саксафонам, і сола на тамтамах. Напрыканцы ўсе музыканты ўключыліся ў галасавую перапеўку. Малакаедаў і Лабушкіна саліравалі на дзвюх трубах і двух саксафонах адначасова, а Неда скончыла апошнюю кампазіцыю цытатай з бітлоўскай «Хэй, Джудзі». Уражаная бліскучым выступам публіка адзінадушна патрабавала музыкантаў на біс.

Фінал

Трыо Сяргея Манукяна — трэці найшматлівае калектыву на фестывале. Сам музыкант валодае трыма музычнымі спецыялізацыямі: бубначка, клявішнік і вакаліст. Разам з ім граюць выдатны скрыпач Фэлікс Лакуны і вядомы па выступе «Второго приближения»

бубнач Вано Абаліяні. Тое, што выконвае трыо, — сумесь джаза і блюза з выразна амерыканскім блюзавым вакалам. Але незалежна ад стыльвых характарыстык музыка на сто адсоткаў перадае сапраўдны джазавы дух.

Манукян выступаў увечары не пасрэдна перад гала-канцэртам. Сонечная ўсмішка, якую вакаліст дарыў слухачам, дух дабрны і любові нарадзілі ў залі асаблівую атмасферу. Публіка слухала зацікаўлена дыханне і выбухала апладысмантамі пасля кожнай мэлэдзіі.

У гала-канцэртце прынялі ўдзел лепшыя беларускія джаз-калектывы. На ўзроўні выступілі «Камэраты» і малады, але перспектывны «Дыліжанс». Цікавым было выступленне калектыву Green Stream пад кіраванствам Уладзіміра Бялова, са сваёсасаблівым жаночым вакалам і выразнымі басовымі партыямі. Але сапраўдны фурор энду зрабіла Неда, якая далучылася да музыкантаў *Green Stream*.

Варта было прайсціся сюды хача б дзеля такога фінала. Пад шквал апладысмантаў *RADO Jazz-2000* адыйшоў у гісторыю. Да наступнага праз год.

P.S. Праз хвіліну пасля выступу мы размаўлялі з Недай Маланаўічэц за кулісамі. Сьпявачка, якая вызначала твар усяго фестывалю, выглядала чысцельвай і троху разгубленай.

«Мы ня першы раз у Менску, і заўсёды нас прывітаюць проста выдатна. У гэтым адрозненні ад Літвы, дзе ўсе ўжо прывыкліся да джазу. Гэта вельмі прыемна, калі людзі падыходзяць пасля канцэрту і дзякуюць, і не шкадуюць кампліменты. Я хачу пажадаць менскай публіцы, каб яна захоўвала гэтую цэльнасць. Ведаю, мы зусёўды гатовы прыязджаць у ваш горад. Хай толькі запрашаюць...»

ФИЛОСОФИЯ

Выбор делает экзистенция

© Окончание. Начало на стр. 5

течению обстоятельств, человек выбирает отказ от выбора. В итоге, жизненные обстоятельства, внушающие ему страх, недовольство, отвращение, — его заслуга. Это тот самый мир, что он выбрал отказом от действия.

Человек ответственен за свою судьбу. Но, более того, и за судьбу всего мира.

Иллюзорность неслободы

Неизбежность выбора определяет фатальный характер человеческой свободы. Выбор из возможных альтернатив всегда оставляет последнее слово за человеком. Ответственность нельзя ни на кого переложить, даже на Бога. От свободы некуда бежать. Отказ от свободы — тоже акт свободного выбора. У человека нет оправданий.

Актуальность философии Сартра и для послевоенного Запада, и для нынешней Беларуси — в разоблачении иллюзии неслободы. Из этой философии следуют интересные социологические выводы.

Социальная реальность не есть нечто самостоятельное и существующее вне индивидуума. Соглашаясь на мирное сосуществование с репрессивной системой, диктатурой, человек выбирает диктатуру. Жертва обстоятельств в той или иной степени оказывается их соучастником. Ситуация определяется личным выбором. Даже если выбор ограничен, он всегда есть. Французское сопротивление, битники,

Жан Поль Сартр в одном из парижских кафе

хиппи, диссиденты следовали этой максиме.

Плоды просвещения

Ныне экзистенциализм занял свое место в культурном архиве западной цивилизации. Положение некогда оригинальной философии усвоены коллективной памятью, вошли в подсознание культуры.

Когда передовой индустриальный Запад отошел от последствий второй мировой войны, проблема мировой сытости была решена. И тут оказалось, что в

сытом обществе масса недовольных молодых людей, озабоченных проблемой свободы. Столь милый белорусам идеал сытого брюха много кому не понравился. В экономически благополучной Америке и Западной Европе набирало силу контркультурное движение за свободную личность. А начиналось все гораздо раньше, не в сытые шестидесятые, пол раскаты рок-н-ролла, а в тревожные тридцатые под джаз. Рок-н-ролльщики только принимали эстафету.

Культурный бунт недовольных

молодых людей повысил общий уровень либерализма в цивилизованном мире. Массовые выступления шестидесятые не изжили, но порядком смягчили репрессивный социальный контроль.

Инакомыслие

Люди Запада и модернизированного Востока теперь не особо озабочены политикой, система налажена. Но стоит системе дать собой, повернуть против общества и свободы личности, население мобилизуется в масштабах, белорусам не снившимся.

Отличие от нас, цивилизованной мир куда как более серьезно усвоил идею индивидуальной ответственности за всеобщее положение дел. Мы, увы, только в начале этого пути. Мы все еще думаем и воспринимаем мир и себя в мире иначе, чем они. Показательный пример — устойчивость белорусского авторитаризма.

Белорусский режим слаб, но при этом достаточно прочен. Мало протестующих, нет протестующих радикально. Именно этот режим Беларусь выбирала все годы, начиная с избрания президента Лукашенко.

Александра Лукашенко мы сами выбирали. Он остается на президентском месте с истекшими полномочиями тоже не по воле судьбы, но с согласия белорусов же. Молчание — знак согласия. Невмешательство — вид вмешательства. Отказ от позиции — тоже позиция.

Белорусы — жертвы самих себя, никого больше. Неудовольствие из электорального болота не осознают: все происходит не вопреки, но согласно их воле. Выбор делается. В пользу неодиктатуры.

ВТОРНИК, 28 НОЯБРЯ

06.30	Доброе утро, Беларусь!	21.30	Событие.	08.15	Черным по белому.	15.35	Страна сокровищ.	14.00	Старый телевизор.	19.30	«СВ-шоу». Александр Маршалл.
07.00	Новости.	21.45	Спорт-курьер.	08.20	Дежурная часть.	16.00	А не из бровей ли Наполеон...	15.00	Сегодня.	20.30	Сериал «Первая волна».
07.10	Доброе утро, Беларусь!	22.00	«Найтмен». Сериал (Канада).	08.35	Для детей «Телепузика».	16.30	«Супруг Е. Превосходительства».	15.30	«Растительная жизнь».	21.30	Дорожный патруль.
08.10	«Найтмен». Сериал (Канада).	22.50	Ток-шоу «Будни», «СПИД: будущее под угрозой?».	09.00	«Мануэла». Сериал.	17.30	Новости культуры.	16.00	Ток-шоу «Сумерки».	21.55	Новости.
09.00	Новости.	23.40	«Все мы родом из детства».	10.00	Вести.	17.40	«Ной-хау».	16.35	Вспок.	22.15	Сериал «Алло, Алло!».
09.10	«Бегство с Юпитера». Сериал.	23.55	«СТВ-24 часа».	10.30	«Санта-Барбара». Сериал.	17.55	«Российский курьер».	16.45	Сериал «Страсть».	22.45	«Алле, народ!».
09.35	Здоровье. Тележурнал.			16.00	Вести.	18.20	«Цитаты из жизни».	17.40	Криминал.	23.05	ДИСК-канал.
10.00	Слово Митрополита Филарета к началу поста накануне Рождества Христова.	08.00	Новости.	16.30	Фильм «Потерянная дочь». 2-я серия.	19.00	Вечерняя сказка.	18.00	Сегодня.	23.40	Триллер «Незнакомец ждет».
10.10	«Все мои родом из детства».	08.20	«Вавилонская башня». Сериал.	18.00	«История любви». Сериал.	19.10	«Трое из Простоквашино».	18.30	Герой дня.		
11.00	Новости.	09.25	Сериал «Ускоренная помощь-2».	19.00	Вести.		Мультфильм.	18.55	Сериал «Улицы разбитых фонарей».		
11.15	«Все мои дети». Сериал.	10.05	Сериал «Черная комната».	19.30	Психологический детектив.	19.30	Новости культуры.	20.05	Суд идет.	17.30	«Мульт-планета».
12.00	«Одиссея команды Кусто».	10.35	«СПИД: преступление и наказание». Спецрепортаж.	22.00	Вести.	19.50	Док. фильм.	21.00	Тышите свет.	17.50	«Телемагазин».
12.30	Криминальное досье.	11.00	Новости.	22.30	После «Вестей».	20.45	После новостей...	21.45	Сериал «Скорая помощь».	18.00	Программа Кеннета Коулленда.
13.00	Новости.	13.30	Программа «Вместе».	22.40	Сериал «Профиль убийцы».	21.05	«Простые вещи».	21.55	Сериал «Скорая помощь».	18.30	Музыкально-развлекательная программа.
13.10	«Кража». Худ. фильм.	14.00	Новости.	23.40	«Мужчина и женщина». Ирина Хакамада.	21.10	«Полет птицы». Худ. фильм.	23.00	Сегодня в полночь.	18.30	Музыкально-развлекательная программа.
14.20	«Симон-музыка». Музыкальная теленовелла.	14.20	Мультсериал «Все псы попадают в рай».	00.30	Дежурная часть.	22.15	Русские сезоны Ковент-Гардена.	23.30	«Антропология».	18.45	«К-видео Топ-8».
15.00	Новости.	14.45	Царь горы.	00.40	Прогноз погоды.	22.40	«Когда-то давно...».			19.00	«Автопанорама».
15.15	«Крот и его друзья». Мультсериал (Чехия).	15.15	«Как это было...».			23.00	Новости культуры.	05.00	День за днем.	19.05	«В самых...».
15.35	«Бегство с Юпитера». Сериал.	15.35	«Вавилонская башня». Сериал.	07.05	Новости культуры.			05.45	Дорожный патруль.	19.10	«Денежки».
16.05	«5x5». Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.	17.00	Новости.	07.40	«Полет птицы». Худ. фильм. 1-я серия.	05.00	Сегодня утром.	06.00	День за днем.	19.20	«Виртуальный мир».
17.00	«Все мои дети». Сериал.	17.25	Сериал «Все путешествия команды Кусто».	08.45	Интермеццо в стиле оперетты.	05.20	06.15 Криминал.	06.00	Новости.	19.30	«СТВ-24 часа».
18.00	Новости.	18.00	«Таран над Кавказом». 1973 год.	09.30	Док. фильм.	05.50	Вспок.	08.10	Боевик «Борьба за выживание».	19.45	Боевик «Смертельная битва».
18.15	«Москва - Минск».	18.40	«Спокойной ночи, малыши!».	10.30	Док. фильм.	06.20	07.20 Карданный вал.	10.05	Сериал «Первая волна».	20.00	«Вечерница».
18.35	Зона Икс.	19.45	Спокойной ночи, малыши!	11.30	Новости культуры.	06.35	Мультфильм.	11.05	Катастрофы недели.	20.40	Новости.
18.45	Кинокомедия «Девять месяцев, или Попробуй родить ребенка!» (Франция).	20.00	Время.	11.40	«История моей глупости». Худ. фильм.	07.45	Сериал «Улицы разбитых фонарей».	12.00	День за днем.	20.55	Сериал «Доктор Финли».
20.30	Дневник VII Международного кинофестиваля стран СНГ и Балтии «Листопад-2000».	21.00	Боевик «Одиночное плавание».	13.00	К. Симонов. «Жди меня».	09.00	Сериал «Скорая помощь».	14.00	Новости.	21.45	Фирма «Лантрэ» представляет.
20.40	Кольбельная.	21.50	«Встреча в Триокском».	13.30	Новости культуры.	09.20	Сериал «Любовь и тайны Сансет Бич».	14.15	Телемагазин в Минске.	21.50	Итан Хоук, Гвинет Пэлтроу, Роберт Де Ниро в художественном фильме «Большие надежды».
21.00	Панорама.	00.05	Сериал «Майк Хаммер».	13.45	Мультфильм.	10.10	Сериал «Скорая помощь».	15.30	«Отдохнем».	23.50	Новости.
		08.00	Вести.	14.15	Гостиня Архиповой.	11.00	Сегодня.	15.40	Телемагазин в Минске.	00.00	В баре «Юлгера».
				15.10	«Маленький бродяга». Сериал.	11.25	Боевик «Сладкая месть».	17.00	Сериал «Дежурная аптека IV».	00.45	Звезды в ночи. «NATURA ROETICA».
						13.30	Криминал.	17.40	Дорожный патруль.	01.30	«СТВ-24 часа».

СРЕДА, 29 НОЯБРЯ

06.30	Доброе утро, Беларусь!	18.55	(Международный Французский Канал).	14.10	Вместе с Фазалей.	13.00	Сегодня.	17.55	«Наши любимые животные».	08.00	Секретные материалы: расследование ТВС.
07.00	Новости.	19.00	Мужчины. Чемпионат Европы. Мюнхен. Беларусь - Греция. В перерыве - Кольбельная.	14.25	«Затерянный Крым».	13.35	«Среда».	18.30	«Летер поп-шоу».	08.25	Петровка, 38.
07.10	Доброе утро, Беларусь!	21.00	Панорама.	15.00	Новости.	14.00	Старый телевизор.	19.00	Ток-шоу «Я сама».	08.35	«Я лечу, но вред ли милый».
08.10	«Найтмен». Сериал (Канада).	21.30	Событие.	15.10	«Маленький бродяга». Сериал.	14.00	Сегодня.	19.30	«Сериал «Первая волна».	09.35	Анатольи Кторов.
09.00	Новости.	21.45	Спорт-курьер.	15.35	Страна сокровищ.	15.30	«Растительная жизнь».	20.30	Дорожный патруль.	10.00	Сериал «Доктор Финли».
09.10	«Возвращение на Юпитер». Сериал для детей (Австралия). 1-я серия.	22.00	«Найтмен». Сериал (Канада).	16.00	Захороненная правда.	16.00	Ток-шоу «Сумерки».	21.55	Новости.	10.15	Телеканал «Дата».
09.45	Мультклуб.	22.50	«Встреча в Триокском» с Александром Домарцаким.	16.30	«Супруг Е. Превосходительства».	16.35	Вспок.	22.15	Сериал «Алло, Алло!».	11.20	Сериал «Моя дорогая Изабель».
10.10	25-й кадр.	23.20	Новости.	17.30	Новости культуры.	16.45	Сериал «Страсть».	22.45	«Алле, народ!».	12.30	Уроки русского. А.Чехов. «Моя жизнь».
10.30	«Бараклы из бухты».	23.35	«СТВ-24 часа».	17.40	Штрихи к портрету художника.	17.40	Криминал.	23.05	ДИСК-канал.	13.00	Деловая Москва.
11.00	Новости.			18.05	Р.Шуман. «Карнавал».	18.00	Сегодня.	23.40	Фантастический фильм «Вечное зло».	13.15	Сериал «Инспектор Деррик».
11.15	«Все мои дети». Сериал.	08.00	Новости.	18.40	Тайны портрета фойе.	18.35	Сериал «Улицы разбитых фонарей».	01.20	Дорожный патруль.	14.25	Дамский клуб.
12.10	Зорная ростань. Телеконкурс молодых артистов эстрады.	08.20	«Вавилонская башня». Сериал.	19.05	Вечерняя сказка.	18.55	Сериал «Улицы разбитых фонарей».			15.00	Регулю: прямая речь.
13.00	Новости.	08.20	«Спокойной ночи, малыши!».	19.10	«Зима в Простоквашино».	20.05	Совершенно секретно.			15.30	Московские истории Василия Ливанова.
13.10	Фильмы нашей памяти. Л.Куравлев в фильме режиссера В.Шукшина «Живет такой парень» (к/с.м. М.Горького).	09.20	Сериал «Убойная сила».	19.30	Мультфильм.	21.00	Сегодня.	17.30	«Мульт-планета».	16.00	События.
14.45	Дневник VII Международного кинофестиваля стран СНГ и Балтии «Листопад-2000».	10.25	Сериал «Все путешествия команды Кусто».	20.50	После новостей...	21.45	Сериал «Скорая помощь».	17.50	«Телемагазин».	16.20	Мультфильм.
15.00	Новости.	11.00	Новости.	21.10	«Простые вещи».	23.00	Сегодня в полночь.	18.00	Программа Кеннета Коулленда.	16.30	Экстремальный спорт.
15.10	«Крот и его друзья». Мультсериал (Чехия). Заключительная серия.	13.30	Программа «Вместе».	21.15	«Полет птицы». Худ. фильм. 2-я серия.	23.30	«Антропология».	18.30	Музыкально-развлекательная программа.	17.30	Секреты Фемиды.
15.35	«Возвращение на Юпитер». Сериал.	14.00	Новости.	22.25	Романтика романа.			18.45	«К-видео Топ-8».	18.05	«Однажды у нас вырастут крылья».
16.05	«5x5». Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.	14.20	Мультсериал «Все псы попадают в рай».	23.00	Новости культуры.	05.00	День за днем.	19.00	«Автопанорама».	19.40	Чемпионат РФ по хоккею «Динамо» (Москва) - ЦСКА.
17.00	«Все мои дети». Сериал.	14.45	Зов джунглей.	07.05	Новости культуры.	05.45	Дорожный патруль.	20.35	Сериал «Доктор Финли».	21.45	Декабрьские вечера. Двадцать лет спустя.
18.00	Новости.	15.15	«До шестидесяти и старше».	07.20	После новостей.	06.00	День за днем.	21.45	Фирма «Лантрэ» представляет.	22.15	Времечко.
18.10	«И другие официальные лица».	15.35	«Вавилонская башня». Сериал.	07.40	«Полет птицы». Худ. фильм.	06.00	Новости.	21.50	Боевик брахата Налури «Убить надо вовремя».	22.45	Петровка, 38.
18.35	Зона Икс.	17.00	Новости.	08.45	Я.Сибелус. Симфония N1.	08.10	Триллер «Последний подвизаемый».	23.50	Новости.	23.00	События.
18.50	Фильмы братьев Люмьер.	17.25	Сериал «Все путешествия команды Кусто».	09.25	Фильм «Обращаясь к друзьям».	08.30	Сериал «Улицы разбитых фонарей».	00.00	«К-видео» для взрослых.	00.10	«Открытый проект».
		18.00	Человек и закон.	10.30	«Супруг Е. Превосходительства».	09.00	Сегодня.	00.20	Сериал «Горец».	01.05	Москвариум.
		18.40	Остановка по требованию: Стоянка запрещена.	11.30	Новости культуры.	09.20	Сериал «Скорая помощь».				
		19.45	Спокойной ночи, малыши!	11.40	«Кольбель мятежа». Худ. фильм. 1-я серия.	10.10	Сериал «Любовь и тайны Сансет Бич».				
		20.00	Время.	13.10	Поклонникам Терпсихоры.	11.00	Сегодня.				
		21.00	Комедия «Мы из джаза».	13.30	Новости культуры.	11.25	Комедия «Презумпция невиновности».				
		22.40	Серебряный шар».	13.45	Серый Волк идет Красная Шапочка». Мультфильм.						
		23.40	Новости.								
		00.00	Сериал «Майк Хаммер».								

ЧЕТВЕРГ, 30 НОЯБРЯ

06.30	Доброе утро, Беларусь!	21.00	Панорама.	08.20	Дежурная часть.	16.30	«Супруг Е. Превосходитель-ства» Сериал.	15.00	Сегодня.	20.40	Сериал «Первая волна».
07.00	Новости.	21.30	Событие.	08.35	Для детей «Телепузика».	17.30	Новости культуры.	15.30	Путешествия натуралиста.	21.40	Дорожный патруль.
07.10	Доброе утро, Беларусь!	21.45	Спорт-курьер.	09.00	«Мануэла». Сериал.	17.40	«Балтийский дом-2000».	16.00	Ток-шоу «Сумерки».	22.00	Новости.
08.10	«Найтмен». Сериал(Канада).	22.00	«Найтмен». Сериал(Канада).	10.00	Вести.	18.05	«Время музыки».	16.35	Впрж.	22.20	Сериал «Алло, Алло!».
09.00	«Найтмен». Сериал(Канада).	22.50	Видимо-невидимо.	10.30	«Санта-Барбара». Сериал.	18.40	Отчество и судьбы.	16.45	Сериал «Страсть».	22.50	«Алле, народ!».
09.10	«Возвращение на Юпитер». Сериал.	23.25	Новости.	16.00	Вести.	19.30	Вечерняя сказка.	17.40	Криминал.	23.10	ДИСК-канал.
09.35	К 80-летию Национального академического театра им. Я.Купалы. А.Макаенко. «Трибунал». Спектакль.	23.40	СТВ-24 часа.	16.30	«Шестидесяти». Худ. фильм. 2-я серия.	19.00	Мультфильм.	18.00	Сегодня.	23.45	Фильм «Тайна Бермудского треугольника».
11.00	Новости.	08.00	Новости.	18.00	«История любви». Сериал.	19.30	Новости культуры.	18.25	Герой дня.	01.10	Дорожный патруль.
11.15	«Все мои дети». Сериал.	08.20	«Вавилонская башня». Сериал.	19.00	Вести.	19.50	Фильм «Без оркестра».	18.50	Сериал «Улицы разбитых фонарей».	08.00	Квадратные метры.
12.00	«Большой завтрак».	09.20	«Остановка по требованию: Стоянка запрещена».	19.30	Поборности.	20.30	К.Дебюсси. «Господину отход фауны».	19.55	Независимое расследование.	08.10	Мир атома.
12.25	Сфера. Научно-популярная программа.	10.25	Сериал «Все путешествия ко-манды Кусто».	19.50	Комедия «Разборный жених».	20.40	После новостей...	21.00	Сегодня.	08.25	Петровка, 38.
13.00	Новости.	11.00	Новости.	22.00	Вести.	21.00	«Простые вещи».	21.45	Тышите свет.	08.35	«Мелочи жизни». Сериал.
13.15	К.Лавров и А.Демидова в худ. фильме «Стакан воды».	13.30	Программа «Вместе».	22.30	После «Вестей».	21.05	Мультфильм для взрослых.	21.55	Сериал «Скорая помощь».	09.00	История болезни.
14.30	«Ящик сокровищ для детей бу-дущего». Сериал.	14.00	Новости.	23.40	Дежурная часть.	21.25	«Берег». Худ. фильм. 1-я серия.	23.00	Сегодня в полночь.	09.15	События.
15.00	Мультфильм.	14.20	Мультсериал «Все псы попада-ют в рай».	23.50	Звуковая дорожка.	22.30	Джазфестиваль.	23.30	«Антропология».	09.35	События.
15.15	«Возвращение на Юпитер». Сериал.	14.45	Процесс.	07.05	Новости культуры.	23.00	Новости культуры.	05.30	День за днем.	10.00	Телеканал «Дата».
15.35	«Возвращение на Юпитер». Сериал.	15.15	«До шестидесяти и старше».	07.20	После новостей...	05.00	Сегодня утром.	05.45	Дорожный патруль.	10.15	Телеканал «Дата».
16.05	«5x5». Информационно-раз-влекательная программа для старшеклассников.	15.35	«Вавилонская башня». Сериал.	07.40	«Берег». Худ. фильм. 1-я серия.	05.15, 07.15 Спорт, погода.	05.15, 07.15 Спорт, погода.	06.00	День за днем.	11.20	Сериал «Моя дорогая Изabella».
17.00	«Все мои дети». Сериал.	17.00	Новости.	08.45	Играет камерный оркестр «Рос-сийская камера».	05.35, 06.50 Большие деньги.	05.35, 06.50 Большие деньги.	08.00	Новости.	12.10	Уроки русского.
17.10	«Тайные дружки политики».	17.25	Сериал «Все путешествия ко-манды Кусто».	09.25	Фильм «Обращаясь к друзьям».	06.20, 07.20 Карданный вал.	06.20, 07.20 Карданный вал.	10.05	Сериал «Первая волна».	12.30	Деловая Москва.
18.00	Авторыская программа Юрия Азаренка.	18.00	Человек и закон.	10.30	«Супруг Е. Превосходитель-ства» Сериал.	06.35	Мультфильм.	11.00	«Star Start».	13.00	События.
18.15	Зона Икс.	18.45	«Империя под ударом: Ками-кадзе».	11.30	Новости культуры.	07.45	Сериал «Улицы разбитых фо-нарей».	11.30	Программа «БИС».	13.15	Сериал «Инспектор Деррик».
19.00	Н.Мордковская и М.Ульянов в мелодраме «Простая история» (к/с.м. М.Горького).	19.45	Спокойной ночи, малыши!	11.40	«Кольбель мятежа». Худ. фильм. 2-я серия.	09.00	Сегодня.	12.00	День за днем.	14.25	Дамские шутки.
20.40	Кольбельная.	20.00	Время.	13.10	Поклонникам Терпсихоры.	09.20	Сериал «Скорая помощь».	13.30	«Питер поп-шоу».	14.30	Мода non-stop.
		21.00	Комедия «Бес в ребро».	13.30	Новости культуры.	10.10	Сериал «Любовь и тайны Сан-сет Бич».	14.00	Новости.	15.00	Регионы: прямая речь.
		22.35	Серебряный шар».	13.45	Мультфильм.	11.00	Сегодня.	14.15	Телемагазин в Минске.	15.30	Московские истории.
		23.30	Новости.	14.15	Р.Штраус. «Дон Жуан».	11.25	Приключенческий фильм «Пропавшая экспедиция».	14.30	Сериал «Тропиканка».	16.00	События.
		23.50	Сериал «Майк Ханмер».	14.35	«Жизнь вопреки...».	12.45	Фильм.	15.00	Телемагазин в Минске.	16.15	Прогноз погоды.
		08.00	Вести.	15.00	Новости.	13.00	Сегодня.	15.40	Сериал «Дежурная аптека!».	16.20	Мульти-планета.
		08.15	Черным по белому.	15.10	«Маленький бродяга». Сериал.	13.30	Служба спасения.	17.05	Дорожный патруль.	16.30	Чемпионат мира по мини-фут-болу.
				15.35	Страна сокровищ.	14.00	Старый телевизор.	17.55	«Фазон».	17.00	Команда на Марс». Телеигра.
				16.00	Учитель фехтования.			18.30	«Питер поп-шоу».	17.30	«Приглашает Борис Ноткин».
								19.00	Новости дня.	18.05	«Онадухнул у нас вырастут кры-лья». Сериал.
								19.30	Сериал «Июнь 33 квадратных метров».	19.00	События.
								01.00	Сериал «Гурман-архив».	19.15	«Мелочи жизни». Сериал.
								01.20	Сериал «Горел».	19.45	Прогноз погоды.
								02.00	«СТВ-24 часа».	20.45	«Жара в Лос-Анджелесе». Сериал.
										21.15	Двойной портрет.
										21.45	Вечернее.
										22.45	Петровка, 38.
										23.00	События.
										23.15	Ночной полет.
										23.55	События.
										00.10	«Открытый проект».
										01.05	Музыкальный.

8 «ЗГОДА» • № 35 • 25 листопада 2000 р.

НА ЭКРАНАХ

ПЯТНИЦА, 1 ДЕКАБРЯ

06.30	Доброе утро, Беларусь!	20.40	Кольбельная. Панорама.	13.45	Зачем нам нужен этот «Ужин с дураком».	11.00	Сегодня.	17.05	«Амба-ТВ».
07.00	Новости.	21.00	Событие.	14.15	Вместе с Фаддеем.	11.25	Приключенческий фильм «Пропавшая экспедиция». 2-я серия.	17.35	Дорожный патруль.
07.10	Доброе утро, Беларусь!	21.30	Событие.	14.30	«Я вижу ветер».	12.45	Фильм.	17.50	Сериал «Самые громкие преступления XX века».
08.10	«Найтмен». Сериал (Канада).	22.00	Спорт-курьер.	15.00	Новости.	13.00	Сегодня.	19.00	Новости.
09.00	Новости.	22.50	«Найтмен». Сериал (Канада).	15.10	«Маленький бродяга». Сериал.	13.30	Сегодня.	19.30	Фильм «Русский транзит». 1-2 серии.
09.15	«Возвращение на Юпитер». Сериал.	23.00	Новости.	15.35	Миша Майский на фестивале «Декабрьские вечера».	14.00	Старый телевизор.	21.50	Новости.
09.45	Премьер-парад.	23.30	СТВ - 24 часа.	16.00	Кисть и кандалы.	14.30	Сегодня.	22.10	Дорожный патруль.
10.15	К 80-летию Национального академического театра им. Я. Купалы. Передача 3-я «Купаловцы».	23.50	Ночной сеанс. Е. Сотникова и А. Михайлов в мелодраме «Только не покидай...».	16.30	«Супруг. Ее Превосходительства». Сериал.	15.00	«Улица Сезам».	22.20	Фильм «Собачий парк».
11.00	Новости.	08.00	Новости.	16.30	«Супруг. Ее Превосходительства». Сериал.	16.00	Ток-шоу «Сумерки».	00.05	ДИСК-канал.
11.15	«Все мои дети». Сериал.	08.20	«Вавилонская башня». Сериал.	17.30	«История любви». Сериал.	16.35	Вопрос.	01.10	Дорожный патруль.
12.05	Кишлоту Занусси в программе «Новая коллекция».	09.20	«Империя под ударом: Камикадзе».	17.40	«Балтийский дом-2000».	16.45	Сериал «Старость».	17.30	«К-видео» для детей.
12.30	Арсенал. Программа об армии.	10.20	Сериал «Все путешествия командира Кусто».	18.00	«Балтийский дом-2000».	17.40	Криминал.	17.50	«Телемагазин».
13.00	Новости.	11.00	Новости.	18.15	Л. Бетховен. Девятая симфония.	18.00	Сегодня.	18.00	Программа Кеннета Коулленда.
13.15	«Стакан воды». Худ. фильм.	13.30	Программа «Вместе».	19.45	Вечерняя сказка.	18.35	«Лас народа».	18.25	«Фирма Васа» - двери, сейфы, потайные комнаты.
14.30	«Ремесло официанта». Док. фильм.	14.00	Новости.	19.55	Фильм «Цирк для моих внуков».	20.05	«О, счастливицы!».	18.30	Музыкально-развлекательная программа.
15.00	Новости.	14.20	Приключенческий фильм «Всадник с головами».	20.15	После новостей... «Простые вещи».	21.45	«Женский взгляд».	18.45	«К-видео Top-8».
15.15	Мультфильм.	15.50	«Вавилонская башня». Сериал.	21.25	«Берег». Худ. фильм. 2-я серия.	22.20	Детектив «Улица Полумесяца».	19.00	«Автопарома».
15.35	«Возвращение на Юпитер». Сериал.	17.00	Новости.	21.45	«Берег». Худ. фильм. 2-я серия.	05.00	День за днем.	19.05	«Однажды у нас вырастут крылья».
16.05	«5 x 5». Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.	17.25	«С легким паром».	23.00	Новости культуры.	05.45	Дорожный патруль.	19.10	«Денежки».
17.00	«Все мои дети». Сериал.	18.00	Детектив «Побег из преисподней». Дело 2000 года.	07.05	Новости культуры.	06.00	День за днем.	19.20	«Виртуальный мир».
18.00	Новости.	18.40	Получуде.	07.20	После новостей... «Берег». Худ. фильм.	06.00	Новости.	19.30	«СТВ-24 часа».
18.15	«Мир и мы».	19.45	Спокойной ночи, малыши!	07.40	«Берег». Худ. фильм.	08.10	Фильм «Тайна Бермудского треугольника».	19.45	Боевик «Смертельная битва».
18.35	Зона Икс.	20.00	Время.	08.45	Парафразы.	09.40	Телемагазин в Минске.	20.25	«Вечерница».
18.45	С. Станута в худ. фильме «Чужая женщина».	20.45	«Крах империи: Убийство Распутина». Фильм 3-й.	09.20	Фильм «Цирк для моих внуков».	10.05	Сериал «Первая волна».	20.40	Новости.
20.10	Закрытие VII Международного кинофестиваля стран СНГ и Балтии «Листопад-2000».	21.35	Сериал «Черная комната».	10.30	«Супруг. Ее Превосходительства». Сериал.	11.00	«Мое кино».	20.55	Сериал «Доктор Финли».
		00.00	Комедия «Удар судьбы».	11.30	Новости культуры.	11.30	«Без вопросов».	21.45	Фильм «Лантрэ» представляется...
		00.15	Песня года.	11.40	«Кольбель мятежа». Худ. фильм. 3-я серия.	12.00	День за днем.	21.50	Художественный фильм «Обманщица».
				13.15	Живое дерево ремесел.	12.30	«Петер по-шоу».	23.50	Новости.
				13.30	Новости культуры.	13.30	Сериал «Тропиканка».	00.00	Сериал «Горец».
						14.15	Телемагазин в Минске.	00.45	«Н End».
						15.40	Телемагазин в Минске.	01.45	«СТВ-24 часа».

СУББОТА, 2 ДЕКАБРЯ

07.00	Новости.	17.15	Исцеление. Духовная программа. «Человек, который беседует с акулами». Док. фильм.	12.35	«Щелкунчик».	13.45	Летая речка. «В нашу гавань заходили корабли».	19.15	Фильм «Русский транзит». 3-4 серии.
07.10	Исцеление. Духовная программа.	17.35	«Человек, который беседует с акулами». Док. фильм.	13.00	Дворцовые тайны.	14.40	«Свидетель века».	21.30	«Сети».
07.35	Исцеление. Духовная программа.	17.55	«Человек, который беседует с акулами». Док. фильм.	13.10	Новости культуры.	15.00	«Депрессия».	22.05	Фантастический боевик «Пропавшее время».
08.05	Золотые ключи. Телефестиваль народного творчества.	18.35	Из достоверных источников.	13.40	Рассказы старого слепника.	15.25	«Интересное кино».	23.55	Дорожный патруль.
08.35	Здоровье. Тележурнал.	19.00	Новости.	14.10	«Пивовар». Сериал.	15.50	«Дог-шоу «Я и моя собака».	00.10	Эротический фильм «Китайский шоколад».
08.55	Здоровье. Тележурнал.	19.15	М. Плячко в детективе «Экзотика» (Италия). 4-я серия.	15.10	«Тайна третьей планеты».	16.20	«Она написала убийство».	08.15	«Первосвятытель».
09.00	Новости.	21.00	Панорама.	15.55	Ром. телопла.	16.50	Сериал «Она написала убийство».	08.25	«Отчего, почему?».
09.15	«Легенда о Белоснежке». Мультисериал (Франция-Германия-Австрия).	21.45	Спорт-курьер.	16.10	Сенсация. Сенсация? Сенсация?.	18.00	Сегодня.	09.15	«Юля - капризуля». Мультфильм.
09.40	Семейный сериал «Приключения швейцарской семьи Робинсон» (Франция).	22.00	К. Репинкова в боевике «Падение» (США).	16.35	Телетheater. «Спектр» Елизаветин и его спектакли.	18.35	Горный день без галстука.	09.30	Городское собрание.
10.35	«Все нормально, мама!» Развлекательная программа.	23.30	«Вечерний экспресс».	17.30	Серы.	19.05	«О, счастливицы!».	10.00	События.
11.00	«Одессы команды Кукто». Телеигра.	07.00	Новости.	17.10	Белые в большой...	19.50	Сериал «Агент национальной безопасности».	10.15	«Королевские игры».
11.35	Мультфильм.	07.15	Программа «100%».	17.30	Вечерняя сказка.	21.00	Безопасности.	10.45	«Сказка, рассказанная ночью». Худ. фильм.
12.00	Сфера. Научно-популярная программа.	07.40	Комедия «Альфи».	18.45	«Привет маршучке». Мультфильм.	21.45	Боевик «Крыша мира».	12.00	«Раз-горюх, два - горюх...».
12.30	Ток-шоу «Будни». «СПИД: будущее под угрозой».	08.15	В мире животных.	18.55	Фильм «Невозможный Бесконечный».	23.35	Фильм «Семейное дело».	12.10	«Версты».
12.35	Королевская охота.	09.00	Новости.	19.00	Джам. мемуары.	05.50	Фильм «Собачий парк».	12.55	Погода на неделю.
13.15	Сериал по выходным. «На гребне волны» (США).	09.10	Смех.	19.15	Кинопанорама.	07.25	Дорожный патруль.	13.00	События.
13.45	«Тайные дружки политики». Авторская программа Юрия Азаренка.	09.30	Смехопанорама.	19.30	Новости культуры.	07.35	Ваша музыка. Лопита.	13.15	Чемпионат мира по мини-футболу. Полуфинал.
14.35	«Тайные дружки политики». Авторская программа Юрия Азаренка.	09.40	Фильм «Особободе Вилли».	20.10	Безд-клуб.	09.05	«Фактор успеха».	14.25	Национальный интерес 2000.
15.00	Новости.	10.30	Серьдье. чувство.	20.30	«Получи». Худ. фильм.	09.40	«Тро любовь».	14.55	Сериал «Жюли Леско».
15.10	Мини-футбол. Чемпионат Беларуси. «Симург» (Минск) - «Металлург» (Молодечно).	12.15	Здоровье.	20.40	Личные воспоминания о большой жизни.	10.15	Театральный понедельник.	15.50	«Антимония».
15.40	«Себя преодолеть». Сборная Беларуси на XI Паралимпийских играх в Сиднее.	13.45	История одного шедевра.	22.10	Детектив «Между ног».	10.50	«Пальчики оближешь».	17.30	Сериал «Волк энд Красная Шапочка». Мультфильм.
16.00	«Невероятные пары, или Истинное происшествие, благополучно завершившееся сто лет назад». Худ. фильм по мотивам рассказов А.П. Чехова. КВН. «День гражданской авиации».	14.00	Новости.	00.30	Прогноз погоды.	11.25	Без вопросов.	18.00	«Пистолет». Сериал.
		14.10	Комедия «Баффий».	09.05	«Актенко».	12.00	Новости.	18.15	«Пистолет». Сериал.
		15.05	КОАП.	09.30	Мультфильм.	12.15	«Наши любимые животные».	19.00	Постскриптум.
		15.30	«101 дalmатинец».	09.40	«Чужая родня». Худ. фильм.	12.50	«Своя игра».	19.40	Прогноз погоды.
		16.00	Живая природа.	11.15	Концерт Академического оркестра народных инструментов п/у Н. Некрасова.	13.20	«СВ-шоу». Александр Маршалл.	19.45	Комедия «За двумя зайцами».
		17.00	Новости.	11.55	Бабушкины рецепты.	14.20	Ток-шоу «Я сама».	21.15	ХОРОШО. Бывок.
		17.15	«Женские истории».	12.05	Мой цирк.	15.20	Детектив «Ошибки Тони Вендиса».	21.30	События.
		17.50	«Ералаш».	09.00	Криминал.	16.05	Дорожный патруль.	21.40	Прогноз погоды.
		18.05	Детектив «Большие маневры».	09.20	«Женский взгляд».	17.45	Скачанные недели.	21.45	Мелодрама «Маленькая Вера».
		20.00	Время.	11.00	Сегодня.	18.05	Новости дня.	00.40	Интернет-кафе
		20.40	«Что? Где? Когда?». 25 лет в эфире.	11.25	Большие деньги.	19.00	Новости дня.		
				11.55	Приключенческий фильм «Золотой ключик».				